

**KENT İÇİ AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN İNSAN
PSİKOLOJİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ ve NÖRO MİMARİ
AÇIDAN İNCELENMESİ: KOCAELİ ÖRNEĞİ**

Tuba AKMAN

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KENT İÇİ AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNE
ETKİLERİ ve NÖRO MİMARİ AÇIDAN İNCELENMESİ: KOCAELİ ÖRNEĞİ**

Tuba AKMAN
0000-0002-3303-2354

Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA
(Danışman)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

BURSA – 2021
Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KENT İÇİ AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNE
ETKİLERİ ve NÖRO MİMARİ AÇIDAN İNCELENMESİ: KOCAELİ ÖRNEĞİ

Tuba AKMAN

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA

Bir kenti oluşturan en önemli öğelerden biri kentin içinde bulunan açık ve yeşil alanlardır. Bu alanlar o yörede yaşayan kent sakinlerini psikolojik açıdan olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir. İnsanlar buldukları dış çevre ile bağını 5 duyu (görme – işitme - koku alma – tatma - dokunma) ile kurmaktadır. Bu duyular ile bireyler buldukları kentin nöro mimari değerinden etkilenmektedirler.

Bu araştırmanın amacı; kentsel açık ve yeşil alan sistemlerinin nöro mimari açıdan değerlendirmesini yapmak, pozitif etkileri ağır basan peyzaj öğelerinin ve tasarım kriterlerinin neler olduğu belirlemektir. Araştırma Kocaeli İl’inde 6 parkta gerçekleştirilmiştir (Seka Park – Doğukışla Parkı – Harikalar Parkı – Anıt Park – Cumhuriyet Parkı – Demokrasi Parkı). Araştırma yöntemi; yüzyüze görüşmeye dayalı olarak gerçekleştirilen anketlerden elde edilen verilerin Spss Statistics 23 programında yapılan ki kare testi (chi – squared test) analizleridir.

Araştırmadan elde edilen bazı sonuçlar şunlardır. Kocaeli bir sanayi kentidir. Açık yeşil alanlarda tasarımı kuvvetlendiren en önemli su ögesi deniz olup, ziyaretçilere kentte gün boyu pozitif duygu yaşatan en etkili unsur da denizdir. Kent kullanıcılar tarafından manzara bakımından beğenilmektedir. Kent koku açısından beğenilmemektedir. Kent gürültü açısından da beğenilmemektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda iyileştirmeye yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent İçi Açık ve Yeşil Alanlar, Nöro Mimari, Psikoloji, Kocaeli

2021,

ABSTRACT

MSc Thesis

EFFECTS OF OPEN AND GREEN URBAN AREAS ON HUMAN PSYCHOLOGY
AND INVESTIGATION IN TERMS OF NEURO ARCHITECTURE: THE CASE OF
KOCAELI

Tuba AKMAN

Bursa Uludağ University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture

Supervisor: Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA

One of the most important elements that make up a city is the open and green spaces in the city. These areas affect the city dwellers living in that area positively or negatively psychologically. People establish their connection with the external environment they are in with 5 senses (sight - hearing - smell - taste - touch). With these senses, individuals are affected by the neuro-architectural value of the city where they are located.

The purpose of this research; to evaluate the urban open and green space systems in terms of neuro-architecture, to determine the landscape elements and design criteria that have positive effects. The research was carried out in 6 parks in Kocaeli Province (Seka Park - Doğukışla Park - Harikalar Parkı - Anıt Park - Cumhuriyet Park - Demokrasi Park). Research method; The data obtained from the questionnaires based on face-to-face interviews are the chi-square test analyzes performed in the Spss Statistics 23 program.

Some of the results obtained from the research are as follows. Kocaeli is an industrial city. The most important water element that strengthens the design in open green spaces is the sea, and the most effective element that gives visitors a positive feeling in the city throughout the day is the sea. The city is liked by the users in terms of scenery. The city is not liked in terms of smell. The city is also not liked in terms of noise. In line with these results, suggestions for improvement have been developed.

Key words: Urban Open and Green Spaces, Neuro Architecture, Psychology, Kocaeli

2021,

TEŞEKKÜR

Araştırmamın her aşamasında bilgi, öneri, fikir ve yardımını esirgemeyen gelişmemde katkıda bulunan danışan hocam Sayın Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA hocama ve diğer bölüm hocalarıma saygılarımı sunarım.

Bu süreçte manevi olarak desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, hayatım ve çalışmam boyunca birçok fedakârlık gösteren, her zaman yanımda olan ailem ve arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Tuba AKMAN

.../.../.....

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	v
ÇİZELGELER DİZİNİ	vi
1. GİRİŞ	1
2. KURAMSAL TEMELLER ve KAYNAK ARAŞTIRMASI	2
2.1. Açık ve Yeşil Alanlar	2
2.2. Açık ve Yeşil Alanların İşlevleri.....	2
2.3. Açık ve Yeşil Alanların İnsan Psikolojisi Üzerine Etkileri	4
2.4. Park Kavramı	6
2.5. Nöro Mimari	7
2.6. Yeşil Alanların Nöro Mimari Kavramı İle Değerlendirilmesi	9
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	10
3.1. Materyal	10
3.2. Çalışma Alanları.....	11
3.2.1. Seka Park	11
3.2.2. Doğukışla Parkı.....	12
3.2.3. Harikalar Parkı	13
3.2.4. Anıt Park	14
3.2.5. Cumhuriyet Parkı	16
3.2.6. Demokrasi Parkı	17
3.3. Yöntem	18
3.3.1. Anket	18
3.3.2. Örneklem Hesabı.....	19
3.3.3. Ankete Bağlı Analiz Hesapları.....	20
4. BULGULAR	22
4.1. Kullanıcı Profiline İlişkin Bulgular.....	22
4.2. Alan Kullanımına İlişkin Bulgular.....	28
4.3. Kent Kimliğinin Nöro Mimari Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular.....	33
4.4. Park Kapsamında Nöro Mimariye İlişkin Bulgular	46
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	60
KAYNAKLAR	67
EKLER.....	70
EK 1. Anket Formu	71
ÖZGEÇMİŞ	75

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 3.1. Çalışma alanlarının harita üzerinde gösterimleri	10
Şekil 3.2. Seka Park'a ait uydu görüntüsü	11
Şekil 3.3. Seka Park'a ait görsel (Orijinal)	12
Şekil 3.4. Doğukışla Parkı'na ait uydu görüntüsü.....	12
Şekil 3.5. Doğukışla Parkı'na ait görsel (Orijinal).....	13
Şekil 3.6. Harikalar Parkı'na ait uydu görüntüsü	14
Şekil 3.7. Harikalar Parkı'na ait görsel (Orijinal)	14
Şekil 3.8. Anıt Park'a ait uydu görüntüsü	15
Şekil 3.9. Anıt Park'a ait görsel (Orijinal)	15
Şekil 3.10. Cumhuriyet Parkı'na ait uydu görüntüsü	16
Şekil 3.11. Cumhuriyet Parkı'na ait görsel (Orijinal).....	17
Şekil 3.12. Demokrasi Parkı'na ait uydu görüntüsü	17
Şekil 3.13. Demokrasi Parkı'na ait görsel (Orijinal).....	18
Şekil 3.14. Yöntem akış diyagramı	21
Şekil 4.1. Cinsiyet durumları	23
Şekil 4.2. Yaş dağılımları.....	24
Şekil 4.3. Eğitim düzeyleri.....	25
Şekil 4.4. Parklardaki anket katılımcılarının alanlara nereden geldiklerini gösteren oransal dağılımı	29
Şekil 4.5. Parklara gelmeyi tercih ettikleri mevsim	32
Şekil 4.6. Parkları kullanmayı tercih ettikleri gün	33
Şekil 4.7. Kocaeli kent kimliğini nitelendirmelerine ilişkin görüşler	37
Şekil 4.8. Ankete katılan katılımcılara pozitif duygular yaşatan aktivite tercihlerinin oransal dağılımı.....	50
Şekil 4.9. Çalışma alanlarında yer alan Seka Park'ta yeşilin hakim olduğu bir görsel (Orijinal).....	50
Şekil 4.10. Kocaeli Körfezi'nde deniz manzarasının hakim olduğu bir görsel (Orijinal)	51

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 2.1. Parkların sınıflandırılması.....	7
Çizelge 4.1. Kullanıcı profiline ilişkin bulgular.....	22
Çizelge 4.2. Kullanıcı profili ile parkların çeşitleri arasındaki ilişki	26
Çizelge 4.3. Alan kullanımına ilişkin bulgular	28
Çizelge 4.4. Anket katılımcılarının parklar ile alan kullanımına yönelik ilişkisi	30
Çizelge 4.5. Kocaeli kent kimliğini nitelendirmelerine ilişkin görüşler	34
Çizelge 4.6. Katılımcıların kentte yaşadıkları süre ile kent kimliğini belirlemeleri arasındaki ilişki	34
Çizelge 4.7. Kent bütününe manzara – koku – ses açısından değerlendirilmesi ve kent katılımcılar üzerinde gün boyu yaşattığı duygulara yönelik veriler.....	36
Çizelge 4.8. Pozitif duygular yaşatan kent unsurları.....	38
Çizelge 4.9. Park çeşitleri ile kent nörö mimari açıdan ilişkisi.....	38
Çizelge 4.10. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti görsel açıdan beğenme durumu ilişkisi	41
Çizelge 4.11. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti koku açısından beğenme durumu ilişkisi	42
Çizelge 4.12. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti işitsel açıdan beğenme durumu ilişkisi	43
Çizelge 4.13. Kullanıcı profili ile kent kullanıcılarına gün boyu yaşattığı duygular arasındaki ilişki	44
Çizelge 4.14. Kullanıcı profili ile kentte pozitif duygular yaşatan kent unsurlarının ilişkisi	45
Çizelge 4.15. Parklara göre olumlu duygular yaşatan peyzaj öğeleri	47
Çizelge 4.16. Kullanıcıların kendilerini iyi hissettikleri alan (zemin, bitkisel, su yüzeyi, vb.) tercihleri	47
Çizelge 4.17. Parklara göre pozitif duygular yaşatan etkinlikler	49
Çizelge 4.18. Katılımcılara olumlu duygular yaşatan park özelliklerinin park çeşitleri ile ilişkisi	51
Çizelge 4.19. Katılımcı profili ile katılımcılara olumlu duygular yaşatan peyzaj öğeleri tercihleri arasındaki ilişki	54
Çizelge 4.20. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri açık alan tercihleri arasındaki ilişki	55
Çizelge 4.21. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri zemin tercihleri arasındaki ilişki	56
Çizelge 4.22. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alanlar tercihleri arasındaki ilişki	57
Çizelge 4.23. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri su alanları tercihleri arasındaki ilişki	58

Sayfa

1. GİRİŞ

Modern toplumlarda, planlı kentsel yeşil alanların ilk kez nitelendirilmesi, 19. yüzyılda Amerikalı bir peyzaj mimarı olan Frederick Law Olmsted tarafından Boston Park Sistemi'nin meydana getirilmesi ile yapılmıştır (Özdemir 2009).

Açık ve yeşil alanlar, kentlerde insanların yaşam koşullarını iyileştirici ve düzenleyici işlevler üstlenmekte, yaban hayatı ve bitki türleri için de en uygun yaşam koşullarını meydana getirerek hayati önem taşımaktadırlar. Kentlerde baskın halde olan yoğun insan ve taşıt hareketliliği ile sert yapı dokuları arasında bir nevi biyolojik ada niteliği taşıyan açık ve yeşil alanlar; bu tür canlıların barındığı, beslendiği, çoğaldığı, birbirine ve kentsel faaliyetlere karşı korunduğu, karşılıklı etkileşim gösterdiği, farklı yaşam alanları arasında geçiş amacıyla kullandığı veya çevrelerine uyum sağlamalarını kolaylaştıran canlı dokulardır. Açık ve yeşil alanlar bilimsel araştırmalar tarafından ortaya konulduğu şekli ile; kentsel ve kırsal çevreler arasında bağlantı kurma, çevre kirleticilerinin etkisini azaltma, rekreasyonel ve sosyal aktiviteler için ortam ve olanak sağlama, kent estetiğini iyileştirme mikroklimayı ve yüzey akışlarını düzenleme, bitki ve yaban hayatı türleri için uygun habitatlar meydana getirme gibi bir çok fonksiyon ve ekosistem hizmetini yerine getiren önemli kentsel biyotoplardır (URL 1).

Bilim insanlarının yapmış oldukları çalışmalarda, doğal ve düzenlenmiş çevrenin insanların iyileşmesi (restorasyonu) ve sağlığı üzerine birçok etkisi olduğu görülmektedir (Yakınlar 2020).

İnsanın doğal gereksinimlerinden kaynaklanan, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını harekete geçiren faktörler: sosyalleşme, sakinlik, öznellik, kendini-ifade etme ve bireyin içsel zenginleşmesidir (Aksoy ve Akpınar 2011).

Çevre psikolojisi üzerinde çalışanlar tarafından gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda doğa ile iç içe yaşamının insan psikolojisi üzerinde bırakmış olduğu olumlu etkiler kabul görmüş bir gerçektir. Aktif kontak; kişilerin doğa ile direkt temas içinde olmaları ve pasif kontak; kişilerin dolaylı yoldan doğadan yayarlanmaları ile insanların çeşitli psikolojik faydalar elde etmesine sebep olduğu bilinmektedir. (Özgüner 2004).

Çalışmanın konusunda; kentin ve kentte bulunan parkların kent sakinleri üzerindeki olumlu-olumsuz etkilerinin araştırılması, kişilerin yaşamlarını sürdürmelerinde ihtiyaç duydukları çevresel değerlendirmeleri yer almaktadır. Çalışmanın amacı kentsel açık ve yeşil alan sistemlerinin kullanıcı üzerindeki etkilerini belirlemek, kentteki unsurların nöro mimari açıdan değerlendirmelerini yapmak ve bu sistemlerin bireylerin psikolojisine olumlu - olumsuz tesirlerini incelemektir. Bu amaçla çalışma alanı olarak seçilen Kocaeli İl'indeki en çok tercih edilen kent ölçeğindeki 1 park ve semt ölçeğindeki 5 parkın kullanıcılarının görüşleri doğrultusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Bu kapsamda parkların fiziksel unsurlarının kullanıcılar üzerindeki psikolojik etkileri saptanarak pozitif etkileri ağır basan peyzaj öğelerinin, tasarım kriterlerinin neler olduğu belirlenerek, bireylerin psikolojilerine olumlu yönde katkı sağlamaya ve kentin nöro mimari değerinin artılmasına yönelik öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

2. KURAMSAL TEMELLER ve KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Açık ve Yeşil Alanlar

Kentsel doku içerisinde mimari yapılar dışındaki boşlukları, blok ve parçalar halindeki yeşil alanları, su öğelerini barındıran, kent içerisinde kentin gelişmesini kontrol eden, bütünleştirici ve ayırıcı işlevler üstlenen, kent genelinde bütünselliği sağlayan ve tüm bunlara ek olarak varlıkları gereği kente başta estetik, ekolojik, ekonomik ve rekreasyonel olmak üzere birtakım özellikler kazandıran sistemlerin tümü açık ve yeşil alanlar olarak nitelendirilmektedir (Çelikyay 2017).

Kent planlamanın uygulamalı bir sanat olduğunu savunan Le Corbusier'in kent planlamasındaki temel amacı doğa-insan-teknoloji birliğini sağlayabilmektir. 20. yüzyıl kent planlamasının fikir babası ve uygulayıcısı olan Le Corbusier kentler ve bireyler arasında benzerlik ilişkisi kurarak tasarımlar oluşturmuştur. Kentsel alanlarda yer alan yapıların; insan vücudu örnek alınarak planlanması, kişilere maksimum düzeyde daha sağlıklı çevreler oluşturacaktır. Le Corbusier'in tasarlamış olduğu kentler ise; "yaşama, çalışma, zihin ve beden uyumu" ile ifade edilmektedir (Kısak 2021).

2.2. Açık Yeşil Alanların İşlevleri

Kentlerin mimari ve estetik dokusunun güçlü bir ögesi olan açık-yeşil alanlar, ekolojik olarak etkin olmasına ek, sosyal geçişgenliği sağladığı, toplumsal ilerlemeyi geliştirdiği,

ekonomik araç ve amaçlara yaptığı katkı ile de etkin rol almaktadır. Kent içinde yaşamlarını sürdüren insanların mental ve psikolojik yönden dinginleşmesi, rekreatif aktivitelerde bulunması, kültürel ve sosyal açıdan ilerlemelerinde büyük yarar sağlamaktadırlar (Özyavuz 2016).

Rekreasyonel İşlevleri

Tabiat ve insan arasındaki iletişimini en efektif şekilde sağlayan açık-yeşil alanlar kentte yaşayanlara hem fiziksel hem de psikojik açıdan arınmaya yönelik faydalar sağlamaktadır. Açık-yeşil alanlar insanların günlük streslerinden uzaklaşmalarına yardımcı olması yanında, bireylerin gün içerisindeki negatifliklerini pozitif çevirebilmeleri için rekreatif faaliyetlerini gerçekleştirmede kullanılan alanlardır (Önen 2015).

Fiziksel İşlevleri

Açık-yeşil alanlar birbirinden bağımsız kullanım alanları arasında tampon zon oluştururlar. Şehirlerin planlı ve sağlıklı gelişmesinde önemli katkısı olan açık-yeşil alanlar, kentte bulunan binaların hava ve gün ışığı alması, araç yollarında yaya ergonomisi ve güvenliğin sağlanmasını hedeflediği gibi, ses perdeleri oluşturarak kente büyük oranda fayda sağlarlar. Kent içerisinde bulunan yapısal mekanları kitle-boşluk etkisiyle kontrol altında tutan açık-yeşil alanlar kentte fiziksel balansın oluşmasına olumlu etkide bulunurlar (Aydemir 2004).

Estetik İşlevleri

İnsanların mevsimleri algılamalarında belirleyici unsur olan tabiat olaylarının gözlemlenmesini sağlayan, kentlerde kitle ya da düzlemsel halde bulunan açık-yeşil alanlar, mevsimsel farklılıklarla birlikte doku ve renk özelliklerinin başkalaşmasıyla bireylerin farklı mevsimlerde farklı estetik algıları kavramalarına sebep olurlar. Kent ölçeğinde yumuşak bir doku özelliği taşıyan açık ve yeşil alanlar, mimari yapı ve dokuların keskinliklerini ve katılıklarını yumuşatarak, olumsuz etki eden unsurların kamufle edilerek ortadan kaldırılmasına yardımcı olurlar (Öztürk 2004).

Ekonomik İşlevleri

Kentin merkezinde ya da yakın çevresinde bulunan yerleşim birimlerindeki açık-yeşil alanların parsel fiyatları ile açık-yeşil alan yakınında bulunmayan yerleşim alanlarındaki parsel fiyatlarından yüksek olduğu gözlenmektedir. Açık-yeşil alanlar bu bölgelere değer katarak bu tür mekanların daha çok tercih sebebi olmasına katkı sağlamaktadır (Eraslan 2008).

Ekolojik İşlevleri

Açık-yeşil alanların kent klimatolojisinde önemli etkileri vardır. Doğal zemin bitki örtüsünün bozulması, yapıların kontrolsüz ve plansızca artması, kentlerin iklimini olumsuz etkilemeye neden olur. Ketteki yapıların ısı emme oranı çok daha fazladır. Açık-yeşil alanlar kentin bu anlamda ısınmasını önler. Açık yeşil alanlar, yoğun bitki grupları ile Güneş ısını emerek kentin serinlemesine neden olmaktadır (Tosun 2007).

2.3. Açık ve Yeşil Alanların İnsan Psikolojisi Üzerine Etkileri

Mutluluğun bilişsel boyutunu oluşturan yaşam hazzı, bireyin yaşamının çeşitli alanlarına (sağlık, sosyal yaşam, aile yaşamı, iş yaşamı vs.) yönelik değerlendirme ve yargılamalarını belirtmektedir. Sevinç, huzur, neşe, heyecan, mutluluk, güven, cesaret gibi duygular pozitif duygular, kin, öfke, nefret, stres, endişe, umutsuzluk, keder gibi duygular da negatif duygular olarak ifade edilebilir. Yaşam alanlarından duyulan memnuniyetin en yüksek seviyede olması kişinin mutluluğunun göstergelerinden birisi olarak değerlendirilmektedir (Bıçak 2019).

Sanayi Devrimi döneminde plansız, kontrolsüz yapılan yapılaşma ve estetik kaygısız kent oluşumlarında yeşil kavramı kaybolmuştur. Bu da kentin iklimlendirmesine olumsuz etki etmekle beraber, gürültü gibi diğer unsurların da baş göstermesine yol açmıştır. Böylelikle toplumun alt sınıflarında yer alan halkın hayat mücadelesi de vermesinin yanında olumsuz yönde giden kentleşmeyle birlikte ortaya çıkan faktörlerle daha da psikolojisi bozulmuştur. Bu negatif sonuçlar doğrultusunda halkın psikolojisini olumlu yönde etkilemek adına park kavramları gündeme gelmeye başlamıştır. Köy hayatına alışmış olan halkın toplumun diğer sınıflarıyla aralarında köprü kurmaları ve iletişime geçmeleri için köyle kent arasında yeşil bölgeler planlanmıştır. Sonrasında ise; planlanan bu alanlarda konutlar meydana getirilmiş, bu konutlarda da sosyalleşme alanı adı altında avlular tasarlanmıştır. Amaç avlularla birlikte tüm bireylerin sınıf farklılığını ortadan

kaldırarak sosyalleşmelerini sağlamak olmuştur. Burada oluşturulan toplu konut ve avlu sistemlerinde diğer bir hedef de yeşil dokuya zarar vermeden maksimum ölçüde insanların birbirleriyle günlük streslerinden arınarak dinginleşmelerini sağlamak ve ruhsal arınmalara yol açmaktır (URL 7).

Kentleşmeyle birlikte, artan yapılaşmalar ve kent kabuğunda meydana gelen farklılaşmalar sonucunda açık ve yeşil alanların varlığı giderek azalmaktadır. Yerini sert zeminlere ve hacim kaplayan yapılara bırakmaktadır. Artan çalışma saatleri, stres ve yaşam yoğunluğu gibi birtakım etkenler; bireyin vakit geçirip dinlenebileceği açık ve yeşil alanlara olan ihtiyacını doğurmaktadır (Erdoğan 2019).

Görsel çevre hedef alınarak fizyolojik ve sosyolojik geri bildirimler üzerine yapılan araştırmalar doğal alanların yapıların yer aldığı bölgelerin tersine insanların duygularına yönelik tahribatları onarıcı etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Tabiatı bulan manzaraları izlemenin insanların ruhlarına iyi geldiğinin olumlu etkilerinin olduğunun sonucunun doğruluğunu tespit etmek için bazı deneyler yapılmıştır. Bunlardan ilkinde (Ulrich 1979) peyzaj alanlarının sınavdan çıkmış stresli öğrenciler üzerinde ne gibi olumlu etkiler bıraktığını araştırmıştır. Araştırmanın neticesinde tabiatı seyreden öğrencilerin yapı adalarına ve bina kütlelerine bakan öğrencilere göre streslerinden arındıkları, sert dokuları izleyen öğrencilerin sınavdakinden daha stres dolu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Daha sonra aynı çalışmayı kent ve doğa alanları karışımı bir kategori daha ekleyerek tekrar etmiş, sonuçlar doğa ile karışık kent manzaralarının doğadan yoksun kent manzaralarına göre daha çok iyileşme sağladığını göstermiştir. Doğa manzaraları izlemenin olumlu etkileri, İsveç'te başka bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilen başka bir çalışmayla tekrar çalışılmış ve tabiatı seyretmenin psikolojik faydalarının stresli olmayan kişilerde de olumlu katkılarının olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacının gerçekleştirdiği üçüncü araştırmanın neticesinde de doğal manzaraları seyreden bireylerin fizyolojik ve psiko-fizyolojik tepkilerini (kalp atış hızı, beyin dalgalarını, kan basıncı, kas gerilimini) ölçmüş ve tabiat manzaraları izlemenin denekler üzerindeki gerilimi azalttığını ve stresli halden stressiz hale geçişte iyileşmeye olumlu etkilerinin olduğunu ortaya çıkarmış, stres ölçen unsurlar ile tabiatın ruha, zihne ve bedene olumlu yansımalarının olduğu konusunda tam bir tutarlılık bulunduğunu belirtmiştir (Özgüner 2004).

Rekreasyonel faaliyetler suç oranlarını düşürerek toplumsal gelişimi yükseltir. Yeşil alanlar saldırganlığı azaltarak insanların rahatlaması ve canlanmasına yardımcı olmaktadır. Araştırmacılar günlük yaşamın herhangi bir bölümünde kent mekânlarına yaklaşık 400 m veya 5 dk bir yürüyüş mesafesinde erişilebilecek kent parkları gibi canlandırıcı açık mekânları tavsiye etmektedirler. A.B.D. Teksas'ta suç ve rekreatif faaliyetlere yönelik yapılan bir çalışmada gece basketbolunun suç oranını % 28 düşürdüğü gözlenmiştir (Bruch 2006).

2.4. Park Kavramı

Park bireylerin arınma, dinlenme, stresten uzaklaşma, eğlenme, çocuk oyunları ve macera alanları gibi çeşitli pasif ve aktif rekreasyon ihtiyaçlarını gidermeyen yarayan alanlardır. Park tasarımları yapılırken doğal unsurların yer almalarına özen gösterilmeli, yapaylıktan uzak, minimum donatı elemanı ile maksimum verim yakalamayı hedeflemelidir (Boyacı 2010).

Rekreasyonel istemlerimizi karşılamamızda önemli yere sahip olan parklar, kentte yaşayan bireylerin mental ve fiziksel sağlığının olumlu yönde ilerlemesine katkı sağlar. Kişilerin dinlenmeleri esnasında sosyalleşmelerine böylelikle günlük streslerinden uzaklaşmalarına ve eğlenmelerine neden olurlar. Yeşil alanların içeriğinde, şehir meydanları, yaya zonları, yeşil koridorlar, sporsal faaliyet alanları, butik bahçeler, çatı ve teras bahçeleri, çocuk oyun ve macera alanları, refüjler, çiçek parterleri, otopark alanları, mezarlıklar, yüzme havuzları, kamp ve karavan alanları, doğa koruma ve milli park alanları, ev ve toplu konut bahçeleri, avlular vb. yer almaktadır. Park kullanımı Fransa, İngiltere, Almanya gibi ülkelerde krallıkların artması ile kiliseye ve krallıklara ait bahçelerin toplumun üst sınıflarının kullanımına açık olmaması nedeniyle, halkın diğer kesiminin de yeşil alan ihtiyaçlarından dolayı, park kullanımına yönelim ortaya çıkmıştır. Almanya, o dönemde parkları toplumda sınıflar arasındaki geçirgenliği artırmak amacı ile bir araç olarak nitelendirmiş ve halkın eğitilmesine olanak sağlayacak mekanlar olarak görmüştür (Aydemir 2004).

Parkların Sınıflandırılması

Bireylerin yaşamlarına devam ederken eğlenme ve sosyalleşme ihtiyaçları için ayrılmış olan yeşil alanlara park denmektedir. Parklar, konuşlandıkları alanlara göre kategorize

edilir ve buna göre de isimlendirilirler. Açık-yeşil alanlarda bulunan parklara ait sınıflandırma Çizelge 2.1’de verilmiştir.

Çizelge 2.1. Parkların sınıflandırılması (Onsekiz 2009).

Parklar	Park Toplam Alanı	Kişi Başına Park Alan	Hizmet Edebileceği Potansiyel Nüfus (kişi) *	Konut ile Park Arası Uzaklık
Komşuluk Park	1 ha	4 m2	2.500	0,4 km
Mahalle Park	6-10 ha	8 m2	7.500 - 12.500	0,8 km
Semt Parkı	30-60 ha	16 m2	18.750 - 37.500	1,6 km
Kente Hizmet Eden Parklar	200-400 ha	32 m2	62.500 - 125.000	3,2 km
Bölgeye ve Kente Hizmet Eden Parklar	1000-3000 ha	65 m2	153.846 - 461.538	6,5 km
Bölgesel Ölçekte Parklar	10000-30000ha	125 m2	800.000 - 2.400.000	15 km
Ulusal Park Ölçeğinde Düzenleme	60000-100000 ha	250 m2	2.400.000-4.000.000	50 km

2.5. Nöro Mimari

Nöro mimari; mimarlar ve sinir bilimcilerin birlikte çalıştığı bir daldır ve amacı, onları işgal edenlerin beyninin işleyişine odaklanan alan ve binaların tasarımıdır. Pencerele rin konumu, duvar ve mobilyaların açıları, renkler, dokular, açık alanlar ve sesler, yeşil alanlar, parklar, su varlığı ve bunun gibi unsurları değerlendirir (URL 2).

Kentsel alanlarda yapılan gözlemler doğrultusunda elde edilen olumlu duygulanımsal deneyimler ile kentsel ortamlarda çevresel etkiye katkıda bulunabilecek unsurlardan biri de mimari tarz olduğunu ortaya koymuştur (Bornioli 2018).

Dünyaca ünlü şehir planlamacıları, nörolog ve psikologlar nöro-mimari adı verilen bir kavram ortaya çıkarmışlardır. Onlara göre şehir planlamasının insan psikolojisi üzerindeki etkileri göz ardı edilemez ve insanların kentlerde daha mutlu olması için kent planlamalarında nöroloji ve psikolojinin de hesaba katılarak tasarımlara yön verilmesine gerek olduğu belirtilmiştir. URL 10).

Tamamen nöro mimariye göre planlanmış şehirler bulunmamakla birlikte, şehirlerin bu anlayışa ne kadar uyduğuna bakmak mümkündür. Bunun için de öncelikle yaşanılabilir şehirler listelerine bakmak gerekmektedir. Yaşanılabilir şehirler listesinde Viyana, Melbourne, Vancouver hep zirvede yer almaktadır. Bu şehirlerin ortak özelliği; yeşil ile maviyi buluşturmalarıdır. Bu şehirlerin farklı mimari yapıları içinde barındıran, planlı yolları olan, insanların sosyalleşme açısından sıkıntı çekmediği şehirler olduğunu görüyoruz. Bu üç şehir de yaşanılabilir şehirler listesinde sürekli ismi geçen, dünyanın her yerinden göç alan, insanların yaşamak istediği, nöro-mimariye harfiyen uyan şehirlerdir (URL 11).

Güncel araştırmalar yeşil alanların mevcudiyetinin bireyler üzerinde fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerini olumlu yönde geliştiren etkilerini ortaya çıkarmaktadır (Cai T., Choong L., Huynh K., 2020).

Yaşam sadece denge ve mutluluktan ibaret değil. Kendimizi gerçekleştirmek, en önemli psikolojik ihtiyaçlarımızdan. Bu nedenle ideallerimizi, sahip olmadığımız ancak sahip olmak istediğimiz nitelikleri barındıran mimari yapılara hayran kalıyoruz. Onların içinde kendimizi yücelmiş hissediyoruz. Davranışlarımızı o ideallere yaklaşmak adına yeniden disipline ediyoruz. Tasarım o kadar güçlü bir olgudur ki, tasarım yapılan mekandan faydalanacak, o mekanda bulunacak insanların davranışlarını doğrudan etkiler. Yapıların tasarımları ile içerisinde yaşayan insanların davranışları ve gelişime katkısı bilimsel olarak ispatlanmış bir gerçek. Araştırmalara göre tasarım faktörü başlı başına insan hayatını olumlu ya da olumsuz yönde etkiliyor. İyi bir tasarıma sahip yapının ya da iç mekanın içerisinde yaşayan insanların psikolojik anlamda davranış biçimine ve huzursuzluklar yaşaması gibi olayların tamamına etki eden bir faktör tasarım (Url 3). İngiliz bilim adamları, yeşil alanların, kısa süreli mutluluk veren maaş artışı veya terfinin aksine akıl sağlığı üzerinde kalıcı olumlu etkisi olduğunu belirtmektedir. Avrupa Çevre İnsan Sağlığı Merkezi'nden Mathew White, şehirlerin daha yeşil semtlerinde yaşayan kişilerde, çok daha az depresyon veya endişe bozukluğu belirtilerine rastlandığını gösteren araştırmayı temel alarak yaptıkları çalışmada, yeşil bölgelerde yaşamının, insanların iyi hissetme algıları üzerinde uzun süreli etkisi olup olmadığını ortaya çıkarmak istediklerini söylemektedir. Sonuçları Environmental Science and Technology dergisinde yayımlanan araştırma, şehirlerdeki parkların, halk sağlığı açısından önemini de ortaya koymaktadır (URL 4).

2.6. Yeşil Alanların Nöro Mimari Kavramı İle Değerlendirilmesi

Belirli görüşlere ve manzaralara yaşam boyu maruz kalma kalitesi, zihinsel sağlığımızı ve refahımızı iyileştirebilir veya bozabilir. Araştırmacılar arasındaki mevcut fikir birliğine göre, doğaya maruz kalma genel sağlığı ve yaşam kalitesini artırabilir, ancak hızla kentleşen dünyamızda doğa ile olan bu temasın varlığı azalmaktadır. Dahası, kentleşmenin ruh sağlığı hastalığının artan yükündeki anahtar faktörlerden biri olduğu gösterilmiştir. Şehir içinde doğal ortamların hangi yönlerinin, türlerinin ve bileşenlerinin tanıtılması ve korunması gerektiğini ve insan ruh sağlığı ve refahı üzerinde hangi belirli etkilerinin olduğunu belirlemek çok önemlidir (URL 6).

Natural ortamlar ile doğrudan temasta bulunmak, bireyde olumlu duygular uyandıracığından kişinin stresli düşüncelerini engelleyebilir ve korkularını azaltabilir. Böylelikle kaygıdan uzaklaşan hastanın tedavi süreci hızlanır (Fahmy, S., S., 2020).

Pennsylvania'da yer alan bir hastanede safra kesesi ameliyatı olmuş hastalar üzerinde gerçekleştirilen bir araştırma neticesinde; aynı ameliyat sonrası iyileşme sürecindeki hastalardan pencereleri ormanlık alana bakan bir odada kalan hastaların, pencereleri hastanenin duvar yüzeyine bakan bir odada kalan hastalara oranla daha az ağrı kesici ilaç istedikleri görülmüş, geçirdikleri ameliyata karşı daha pozitif davranışlar sergiledikleri gözlenmiş, daha çabuk iyileşip ve taburcu oldukları izlenmiştir (URL 8).

İnsan davranışı, büyük ölçüde, bireylerin içinde bulunduğu ortam ve o ortam içinde var olan unsurlara göre değişkenlik gösterir. Bireylerin mimari bir yapıya olan tepkilerinin temel iki etmene bağlı olduğu düşünülmektedir ve bunlara değinilecek olursa;

- Yapıya ilişkin etmenler: Çevresi, karmaşıklığı, fonksiyon akışkanlığı, yenilik etkisi, içinde tekrar eden düzenler barındırması.
- Bireye ilişkin etmenler: Bireyin geçmiş çevre deneyimleri, kalıtsal kodları, o yapıda geçirdiği süre, kişilik özellikleri, eğitimi (mimarlık ve sanat ağırlıklı eğitim alan kişilerin tepkileri değişebilmektedir) (URL 9).

3.2. Çalışma Alanları

3.2.1. Seka Park

İzmit sahil kenarında bulunan çalışma alanı, Seka Kağıt Fabrika'sının dönüştürülmesiyle kullanıcılara kazandırılmış olan bir kent parkıdır.

Şekil 3.2. Seka Park'a ait uydu görüntüsü

Parkta her türlü rekreasyonel faaliyetler bulunmakta olup, tüm yaş gruplarına hitap eden bir sahil parkıdır. Alan Kocaeli Körfezi'nin kuzey doğusunda yer alırken, manzara hakimiyeti ise güney cephe doğrultusundadır. Kent parkı olmasından dolayı sahaya farklı illerden kullanıcılar da gelmektedir.

Şekil 3.3. Seka Park'a ait görsel (Orijinal)

3.2.2. Doğukışla Parkı

İzmit İlçe'sinde yer alan, park olarak hayata geçirilmeden önce adından da anlaşıldığı üzere askeriyeyle bağlı bir alan olarak tesis edilmiştir.

Şekil 3.4. Doğukışla Parkı'na ait uydu görüntüsü

Parkın içerisinde spor alanları, çocuk oyun alanları, dinlenme alanları, yapay su fonksiyonları, kafe ve bu alanların dışında yer alan yeşil alanlar bulunmaktadır. Park aktif olarak hizmet vermeye devam etmektedir.

Şekil 3.5. Doğukışla Parkı'na ait görsel (Orijinal)

3.2.3. Harikalar Parkı

Derince İlçe'sinde yer alan sahil parkı Körfez'in kuzeyinde güney bakılı olarak arazide bulunmaktadır. Harikalar Sahili adını ise içinde yer alan çizgiform ve masal karakterlerinin olduğu figürlerin bir araya gelmesinden almaktadır.

Aktif, pasif fonksiyon ve yeşil alanların yer aldığı park havanın güzel olduğu günlerde her yaştan kullanıcı profiline yönelik olmasının yanında, özellikle çocuk kullanıcıların ve ebeveynlerinin akınına uğramaktadır.

Şekil 3.6. Harikalar Parkı'na ait uydu görüntüsü

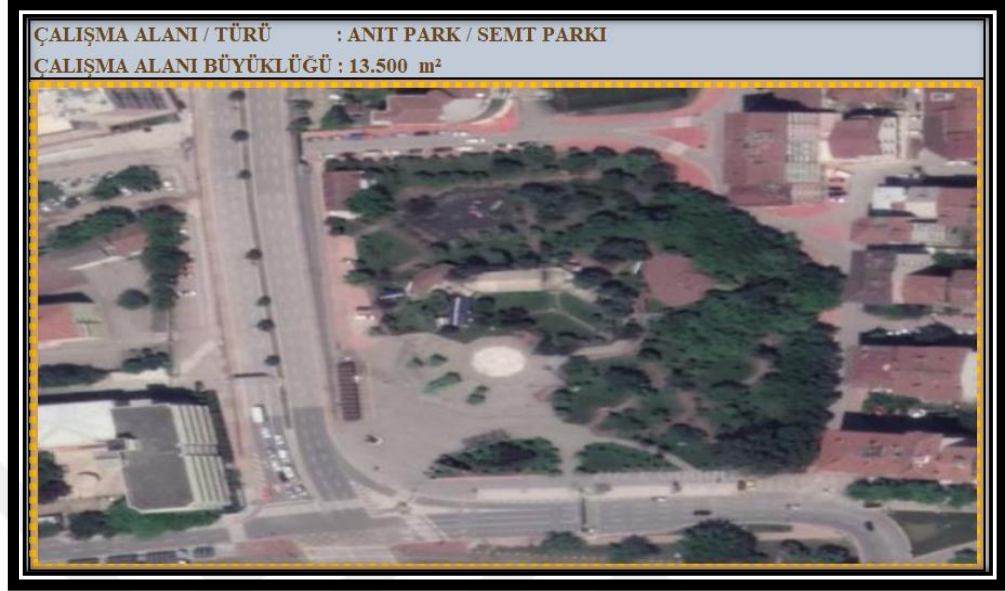

Şekil 3.7. Harikalar Parkı'na ait görsel (Orijinal)

3.2.4. Anıt Park

İzmit İlçe'sinde Kocaeli Üniversitesi Merkez Kampüsü'nün yanında bulunan park şehir merkezinde yer almaktadır. Üniversiteye yakın olması sebebiyle öncelikle gençlerin ve

merkeze günübürlük ziyarete gelen kullaniclrn dinlenme alanları tercihleri arasında bulunmaktadır.

Şekil 3.8. Anıt Park'a ait uydu görüntüsü

Şekil 3.9. Anıt Park'a ait görsel (Orijinal)

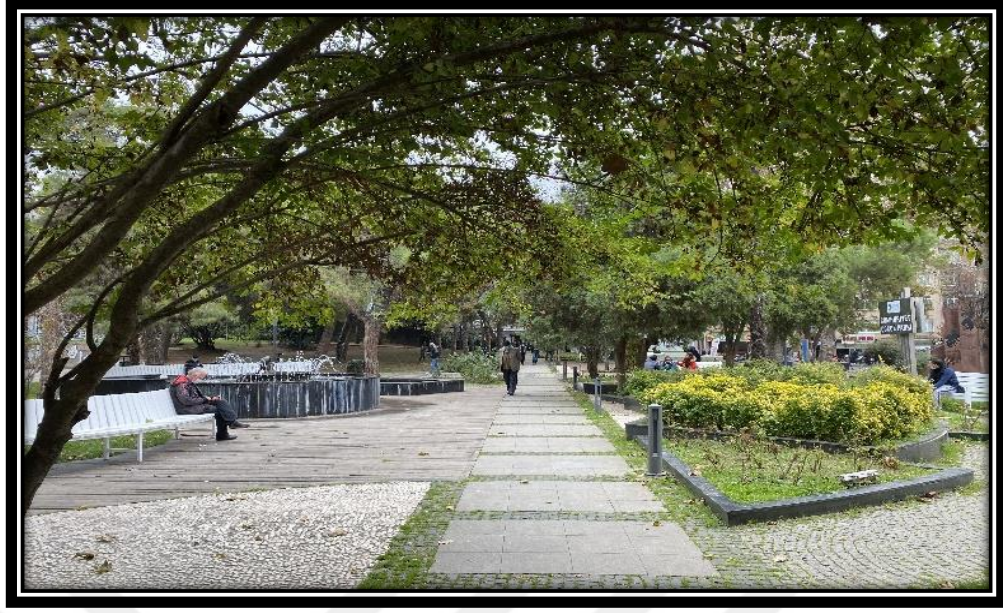
3.2.5. Cumhuriyet Parkı

Anıtpark gibi şehrin merkezinde yer alan park şehri ziyarete gelen kullanıcıların ve parkın yakın çevresinde ikamet edenlerin yeşil alan tercihlerinde ilgi odağı halindedir.

Şekil 3.10. Cumhuriyet Parkı'na ait uydu görüntüsü

Parkın güney cephesinde yer alan anayolun ve otobüs durağının yakın olması da kullanıcıların tercih etme sebepleri arasında yer almaktadır. İçerisinde kafe ve sergi salonu da bulunan parkta su gösteri alanı, amfi, pergolalar ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır.

Şekil 3.11. Cumhuriyet Parkı'na ait görsel (Orijinal)

3.2.6. Demokrasi Parkı

İzmit İlçe'sinde yer alan park kent parkı olan Seka Park'ının yakınında, batı cephesinde yer almaktadır. Parkta aktif kullanımlı fonksiyon alanlarından daha çok pasif alanlar bulunmaktadır. Park deniz kenarında yer almaktadır.

Şekil 3.12. Demokrasi Parkı'na ait uydu görüntüsü

Şekil 3.13. Demokrasi Parkı'na ait görsel (Orijinal)

3.3. Yöntem

Bu araştırmanın yöntemi yüzyüze görüşemeye daylı anketlerin analiz ve değerlendirilmesine dayalıdır. Araştırma alanı, kapsam ve sınırlarının belirlenmesi, bilgi toplama, analiz ve veri oluşturma; yapılan değerlendirmeler neticesinde ise sonuca ulaşma ve önerilerde bulunma hedeflenmiştir. Yöntem akış şeması Şekil 3.14' te verilmiştir.

3.3.1. Anket

Anket formu daha önce yapılmış tez çalışmaları örneklerinden derlenerek oluşturulmuştur. Örneklem sayısına göre anket çalışmasına başlanmasından önce anket deneme ve değerlendirme çalışması yapılmış; 10 kişiye anket yapılmış, sonuçlara göre deneme anketindeki sorunlar belirlenmiş ve anket bu düzlemde yeniden revize edilip çoğaltılmıştır. Hazırlanan anketler yoluyla; kullanıcılara ait bilgiler ve bu grupta yer alan değişkenler yoluyla, örnek kitlenin demografik, sosyo-ekonomik özelliklerinin saptanması amaçlanmıştır. Kullanıcıların yeşil alan kullanımına ilişkin bilgileri, bu grupta yer alan değişkenler yoluyla; parka geliş sıklıkları, ne zaman geldikleri, parkta geçirdikleri süre, parkta tercih ettikleri aktivite süresi gibi niteliksel özelliklerini araştırmak hedef alınmıştır. Kullanıcılara nöro mimarı ve psikolojik açıdan olumlu ya da

olumsuz etki eden faktörlerler, memnuniyet derecelerini ölçmeye yönelik sorular sorularak, istatistik hesaplamalar ile tümevarılmaya çalışılmıştır.

3.3.2. Örneklem Hesabı

Örneklem hesabında aşağıdaki formül kullanılmış olup, yapılacak anket sayısı hesaplanmıştır.

Kocaeli İli Nüfusu: 1906391 kişi

Örneklem Büyüklüğü 1906391 nüfusu göz önünde bulundurularak Vural (2012)'e göre aşağıda verilen formülle hesaplanmıştır.

$$n = N \cdot t^2 \cdot pq / d^2 (N-1) + t^2 \cdot pq$$

formülde:

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmeysi sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örneklem hatası olarak verilmiştir

Buna göre: $p = 0,50$

$q = 0,50$

$t = 1,96$ (SD= 0,05 x serbestlik derecesinde, teorik t değeri tablodan bulunmuştur.)

N= 1906391 (Kocaeli ziyaretçi sayısı):

$$n = 1906391 \times (1,96)^2 \times 0,50 \times 0,50 / (0,05)^2 \times (1906391-1) + (1,96)^2 \times 0,50 \times 0,50$$

$n = 384.0828043 / 6 = 64$ anket orularının tet edilmei için 10 tane anket hazırlandıktan sonra sorunlar giderilerek gerçek anketler yapılmıştır.

3.3.3. Ankete Bağlı Analiz Hesapları

Çalışma 420 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS Statistics 23 programına aktarılarak tamamlanmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken kategorik değişkenler için frekans dağılımı (sayı, yzde) verilmiştir. İki grup arasındaki ilişkinin incelenmesinde ki kare testinden (chi – squared test) yararlanılmıştır. Anlamlılık için $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Bu bağlamda anketlerden çıkan sonuçların tabloları oluşturulmuş ve bulgular kısmında bir sınıflandırma esas alınarak farklı başlık altlarında değerlendirilmiştir.

1. AŞAMA: Araştırma Alanı, Kapsam Ve Sınırlarının Belirlenmesi

- **Araştırma Alanı:** Kocaeli
- **Araştırma Kapsamı:** Kocaeli'de bulunan ve en çok kullanılan parklar yer almaktadır. Kocaeli İl'inde bulunan Seka Park (1 adet kent parkı) ve Anıt Park, Doğukışla Parkı, Demokrasi Park, Cumhuriyet Parkı, Harikalar Parkı (5 adet semt parkı) toplamda 6 park ile çalışma sınırları oluşturulması

2. AŞAMA: Veri Toplama

- **Literatür Araştırması:** Konu ile ilgili kavram ve standartlar hakkında literatür araştırması yapılması, dijital verilerin toplanması, yüzyüze yapılan anketlerden elde edilen veriler, fotoğraflar, çalışma alanlarında yapılan gözlemlerden elde edilen veriler

3. AŞAMA: Analiz ve Bilgi Oluşturma

- Elde edilen verilerden amaca uygun olanları işlenerek bilgilerin oluşturulması
- Yazılı belgelerdeki içerik analizleri
- Anketlerdeki analizler 'Ki kare testi (Chi - squared test)'

4. AŞAMA: Sentez

- Tüm bilgilerin literatür ve standartlar ile karşılaştırılarak yorumlanması

5. AŞAMA: Sonuç ve Değerlendirme

- Araştırma amacına uygun sonuçların belirlenerek, değerlendirmelerin yapılması ve önerilerin geliştirilmesi

Şekil 3.14. Yöntem akış diyagramı

4. BULGULAR

4.1. Kullanıcı Profiline İlişkin Bulgular

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda katılımcılara, ankette yer alan parkların genelinde ve park türüne göre; cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahipliği durumu, eğitim durumu, meslek grupları, aylık gelirleri, Kocaeli İl’inde ne kadar süredir yaşadıklarına yönelik sorular sorulmuş, katılımcıların cevapları doğrultusunda ortaya çıkan bulgular çizelge 4.1.’de verilmiştir.

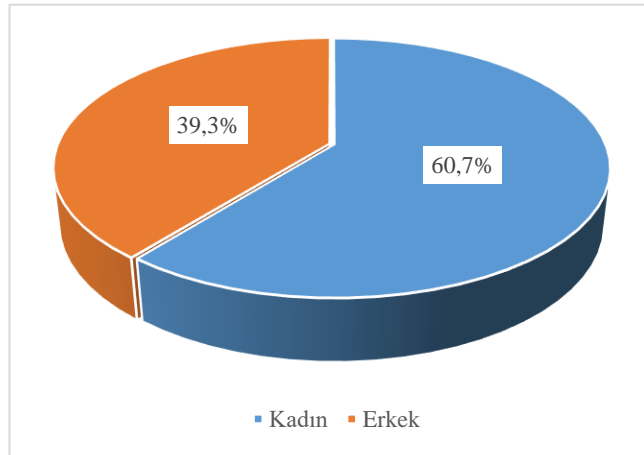
Çizelge 4.1. Kullanıcı profiline ilişkin bulgular

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukuşla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	41	39	42	44	43	46	255	60.7
	Erkek	29	31	28	26	27	24	165	39.3
Yaş	18 Altı	0	2	10	10	5	8	35	8.3
	18-24	42	21	19	24	39	25	170	40.5
	25-34	19	21	16	14	12	15	97	23.1
	35-44	2	15	13	7	4	12	53	12.6
	45-54	3	4	7	5	6	5	30	7.1
	55 Yaş Üzeri	4	7	5	10	4	4	35	8.3
Medeni Durumları	Evli	18	31	32	24	15	25	145	34.5
	Bekar	53	37	35	44	54	39	262	62.4
	Boşanmış	0	2	3	1	1	6	13	3.1
	Yok	56	45	37	49	55	43	285	67.9
Çocuk Sayısı	1-2 Çocuk	11	14	26	12	10	21	94	22.4
	3-4 Çocuk	3	10	6	7	4	4	34	8.1
	5 ve daha fazla	1	1	1	2	1	1	7	1.7
Eğitim Düzeyleri	Okur Yazar Değil	1	0	0	0	1	0	2	0.5
	İlkokul	1	5	5	2	0	8	21	5.0
	Ortaokul	1	2	3	6	3	5	20	4.8
	Lise	8	14	22	15	8	14	81	19.5
	Önlisans	36	27	21	22	42	20	168	40.0
	Lisans	18	17	15	22	14	15	101	24.0
	Lisans üstü	5	5	4	2	2	8	26	6.2
Meslek Grupları	Öğrenci	39	23	30	34	38	24	188	44.8
	İşçi	4	12	4	4	5	11	40	9.5
	Ev Hanımı	4	7	10	5	4	7	37	8.8
	Kamu Çalışanı	5	4	5	8	5	8	35	8.3
	Serbest Meslek	3	4	5	4	8	6	30	7.1
	Emekli	3	5	6	5	2	3	24	5.7
	İşsiz	3	1	1	1	0	5	11	2.6
	Çiftçi	1	1	0	1	0	0	3	0.7
	Diğer	9	10	9	9	8	7	52	12.4

Çizelge 4.1. Kullanıcı profiline ilişkin bulgular (devam)

	500 TL'den az	18	15	15	19	18	18	103	26.7
	501-1000	8	4	12	7	10	10	51	13.2
Aylık	1001-1500	1	3	4	4	1	3	16	4.1
Gelir	1501-2000	5	3	3	2	4	3	20	5.2
(n=386)	2001-2500	10	15	8	10	13	6	62	16.1
	2501-5000	12	15	19	18	12	15	91	23.6
	5001'den fazla	9	11	5	4	4	10	43	11.1
Otomobil	Var	21	29	27	25	20	23	145	34.5
Sahiplikleri	Yok	49	41	42	46	51	46	275	65.5
	1 Yıldan Az	7	14	2	7	10	5	45	10.7
	2-5 Yıl	15	5	11	1	3	7	42	10
Kocaeli'de	6-10 Yıl	6	5	5	4	4	6	30	7.1
Yaşadıkları	11-20 Yıl	17	11	24	22	24	23	121	28.8
Süre	21 Yıldan Fazla	18	26	18	27	22	20	131	31.2
	Diğer	7	9	10	9	7	9	51	12.1

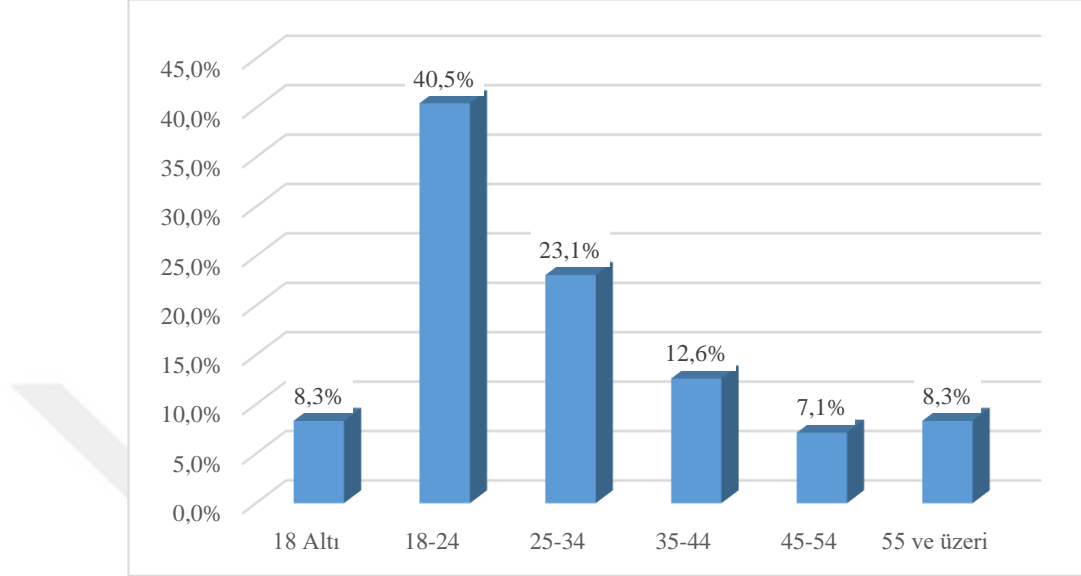
Çizelge 4.1'deki verilere göre, tüm parklardaki cinsiyet dağılımlarına bakıldığında en çok kadın katılımcı Demokrasi Park'ta yer alırken, en çok erkek katılımcı ise Seka Park'ta yer almaktadır.

Şekil 4.1. Cinsiyet durumları

Parkların genelinde cinsiyet dağılımı Şekil 4.1' de verilmiştir. Buna göre % 60,7 kadın katılımcı gözlenirken, gözlenen erkek katılımcı ise % 39,3'tür.

Çizelge 4.1. incelendiğinde 18 yaş altı kullanıcı sayısının en fazla Harikalar Parkı ve Cumhuriyet Parkı'nda yer aldığı, 55 yaş üzeri kullanıcıların ise en fazla oranda Cumhuriyet Parkı'nda olduğu sonucuna varılmaktadır.

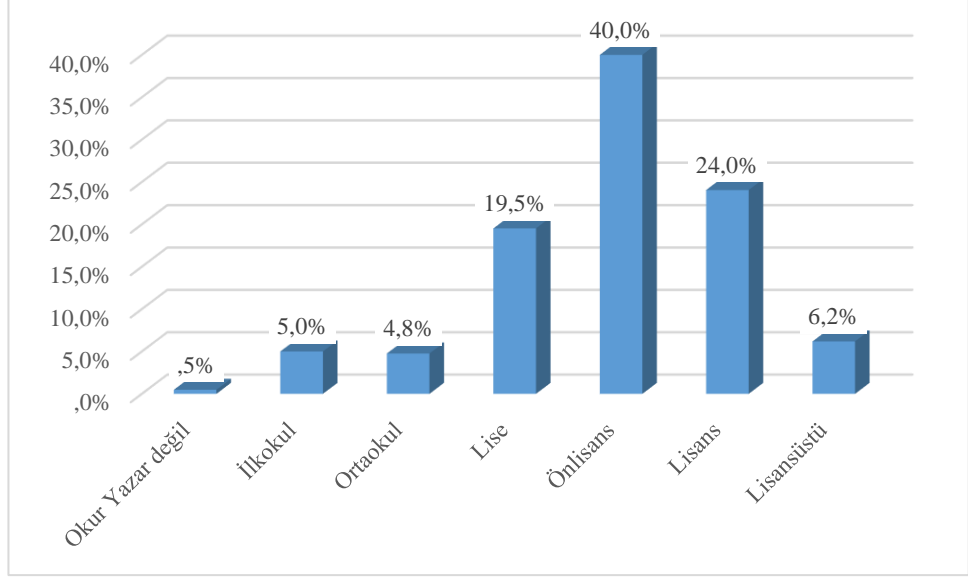

Şekil 4.2. Yaş dağılımları

Parklar bazında yaş dağılımı Şekil 4.2'de verilmiş olup, yaş dağılımında en yüksek oran % 40,5 ile 18-24 yaş aralığında gözlenmektedir.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında medeni durum dağılımı Çizelge 4.1'de verilmiştir. Buna göre Demokrasi Parkı'ndaki katılımcıların Doğukışla Parkı'ndaki katılımcılara oranla evli olma durumlarının yüksek olduğu, boşanmış bireylerin ise en çok Demokrasi Parkı'nda yer aldığı sonucuna varılmaktadır. Park bazında çocuk sahibi olmama durumuna bakıldığında en yüksek sayının Anıt Park'ta, 5 ve daha fazla çocuk sahibi olanların ise en yüksek Cumhuriyet Parkı'nda olduğu gözlenmektedir.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında eğitim durumu dağılımı Çizelge 4.1'de verilmiştir. Buna göre lisansüstü eğitime sahip olanların bulunduğu parkın en yüksek oranla Demokrasi Parkı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Şekil 4.3. Eğitim düzeyleri

Şekil 4.3 incelendiğinde parkların genelinde ankete katılan katılımcıların en yüksek % 40 oranı ile önlisans eğitime sahip oldukları, en düşük %5 oranı ile de okur yazar olmadıkları sonucuna varılmaktadır.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında meslek dağılımı Çizelge 4.1’ de verilmiştir. Buna göre en çok öğrenci grubunun olduğu görülmüştür. En çok öğrenci Anıt Park’ta, en çok işçi meslek grubu Seka Park’ta en çok ev hanımı Harikalar Parkı’nda, en çok kamu çalışanı Cumhuriyet ve Demokrasi Parkı’nda, en çok serbest meslek grubu Doğukışla Parkı’nda, en çok emekli Harikalar Parkı’nda, en çok oranla işsiz Demokrasi Parkı’nda yer almaktadır.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında aylık gelir dağılımı Çizelge 4.1’de verilmiştir. Buna göre en çok 500 TL’den az gelire sahip olan kullanıcıların bulunduğu parkın en yüksek oranla Cumhuriyet Parkı olduğu, 5001 TL’den fazla gelire sahip olan kullanıcıların bulunduğu parkın ise en yüksek oranla Seka Park olduğu gözlenmektedir.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında otomobil dağılımı Çizelge 4.1’ de verilmiştir. Buna göre otomobil sahibi olmayanların en çok Seka Park’ta yer aldığı, otomobil sahibi olanların oranının da en yüksek Doğukışla Parkı’nda yer aldığı gözlenmektedir.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında, ne kadar süredir bu şehirde yaşıyorsunuz sorusuna göre oransal dağılım Çizelge 4.1’ de verilmiştir. Bu çizelgeye göre; 1 yıldan az süre ile bu şehirde yaşayanların en fazla Seka Park’ta olduğu, 21 yıldan fazla süredir bu şehirde yaşayanlarının oranının en yüksek gözlendiği parkın ise yine Seka Park olduğu sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 4.2. Kullanıcı profili ile parkların çeşitleri arasındaki ilişki

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	p**
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	41 (58,6)	39 (55,7)	42 (60)	44 (62,9)	43 (61,4)	46 (65,7)	0,880
	Erkek	29 (41,4)	31 (44,3)	28 (40)	26 (37,1)	27 (38,6)	24 (34,3)	
Yaş	18-24	42 (60) _a	23 (32,9) _b	29 (41,4)	34 (48,6)	44 (62,9) _a	33 (47,1)	0,008*
	25-34	19 (27,1)	21 (30)	16 (22,9)	14 (20)	12 (17,1)	15 (21,4)	
	35-44	2 (2,9) _b	15 (21,4) _a	13 (18,6) _a	7 (10)	4 (5,7)	12 (17,1)	
	45-54	7 (10)	11 (15,7)	12 (17,1)	15 (21,4)	10 (14,3)	10 (14,3)	
Medeni durum	Evli	17 (24,3)	31 (44,3)	32 (45,7)	25 (35,7)	15 (21,4)	25 (35,7)	-
	Bekar	53 (75,7)	37 (52,9)	35 (50)	44 (62,9)	54 (77,1)	39 (55,7)	
	Boşanmış	0 (0)	2 (2,9)	3 (4,3)	1 (1,4)	1 (1,4)	6 (8,6)	
Çocuk sayısı	Yok	55 (78,6)	45 (64,3)	37 (52,9)	49 (70)	55 (78,6)	44 (62,9)	-
	1-2 Çocuk	11 (15,7)	14 (20)	26 (37,1)	12 (17,1)	10 (14,3)	21 (30)	
	3-4 Çocuk	3 (4,3)	10 (14,3)	6 (8,6)	7 (10)	4 (5,7)	4 (5,7)	
	5 ve daha fazla	1 (1,4)	1 (1,4)	1 (1,4)	2 (2,9)	1 (1,4)	1 (1,4)	

Çizelge 4.2. Kullanıcı profili ile parkların çeşitleri arasındaki ilişki (devam)

Eğitim durumu	İlköğretim	3 (4,3)	7 (10)	8 (11,4)	8 (11,4)	4 (5,7)	13 (18,6)	0,002*
	Lise	8 (11,4)	14 (20)	22 (31,4)	16 (22,9)	8 (11,4)	14 (20)	
	Önlisans	36 (51,4) _b	27 (38,6) _b	21 (30) _b	22 (31,4) _b	42 (60) _a	20 (28,6) _b	
	Lisans ve üstü	23 (32,9)	22 (31,4)	19 (27,1)	24 (34,3)	16 (22,9)	23 (32,9)	
Meslek	Öğrenci	39 (55,7)	24 (34,3)	30 (42,9)	33 (47,1)	39 (55,7)	23 (32,9)	-
	Kamu çalışanı	5 (7,1)	4 (5,7)	5 (7,1)	8 (11,4)	5 (7,1)	8 (11,4)	
	Emekli	3 (4,3)	5 (7,1)	6 (8,6)	5 (7,1)	2 (2,9)	3 (4,3)	
	İşsiz	3 (4,3)	1 (1,4)	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	5 (7,1)	
	İşçi	4 (5,7)	12 (17,1)	4 (5,7)	4 (5,7)	5 (7,1)	11 (15,7)	
	Serbest meslek	2 (2,9)	6 (8,6)	5 (7,1)	4 (5,7)	7 (10)	6 (8,6)	
	Çiftçi	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	
	Evhaniımı	4 (5,7)	7 (10)	10 (14,3)	5 (7,1)	4 (5,7)	7 (10)	
Diğer	9 (12,9)	10 (14,3)	9 (12,9)	9 (12,9)	8 (11,4)	7 (10)		
Aylık gelir	<500 TL	18 (28,6)	15 (22,7)	15 (22,7)	19 (29,7)	18 (29)	18 (27,7)	0,492
	501-1500 TL	9 (14,3)	7 (10,6)	16 (24,2)	11 (17,2)	11 (17,7)	13 (20)	
	1501-2500TL	15 (23,8)	18 (27,3)	11 (16,7)	12 (18,8)	17 (27,4)	9 (13,8)	
	2501-5000TL	12 (19)	15 (22,7)	19 (28,8)	18 (28,1)	12 (19,4)	15 (23,1)	
	>5000 TL	9 (14,3)	11 (16,7)	5 (7,6)	4 (6,3)	4 (6,5)	10 (15,4)	
Özel otomobil	Var	21 (30)	30 (42,9)	28 (40)	24 (34,3)	19 (27,1)	23 (32,9)	0,359
	Yok	49 (70)	40 (57,1)	42 (60)	46 (65,7)	51 (72,9)	47 (67,1)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.2. incelendiğinde; uygulanan ki kare testi sonucuna göre, parklar ile yaş ve eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı derecede bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre, Anıt Park ya da Doğukışla Parkı'ndakilerin 18-24 yaşında olma oranı Seka Park'ta olanlara göre, Seka Park ya da Harikalar Parkı'nda olanların 35-44 yaşında olma oranı Anıt Park'takilere göre daha yüksektir. Ayrıca Doğukışla Parkı'ndakilerin önlisans mezunu olma oranı diğer parktakilere göre daha yüksektir.

4.2. Alan Kullanımına İlişkin Bulgular

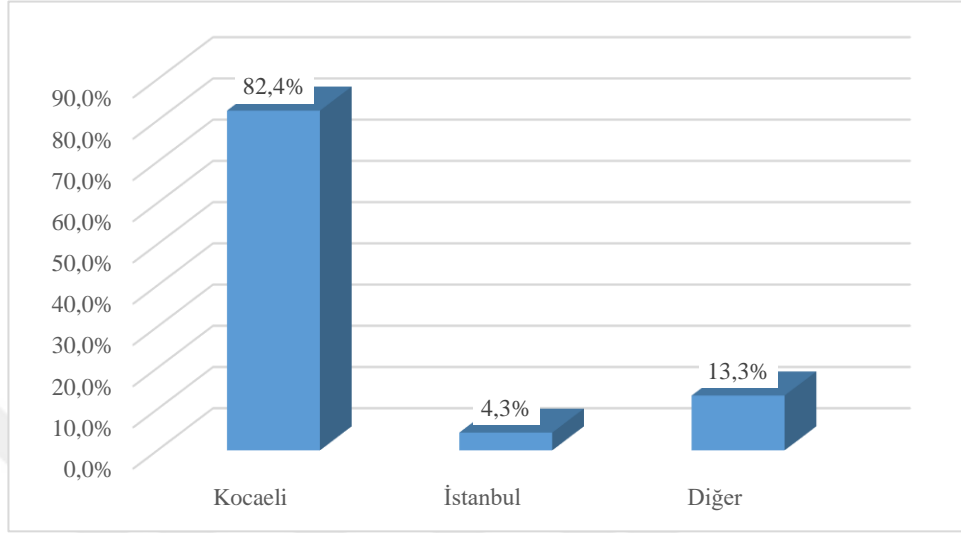
Bu bölümde, kullanıcıların şehirde yaşama süreleri, alana geldikleri yer, ulaşım şekilleri, mevsim tercihleri, alana geliş sıklıkları, alanda ne kadar zaman geçirdikleri gibi soruların yöneltmesiyle elde edilen bulgular tablo yapıp değerlendirilmiştir.

Çizelge 4.3. Alan kullanımına ilişkin bulgular

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukuşla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Katılımcıların	Kocaeli	53	57	57	58	56	65	346	82.4
Parklara	İstanbul	6	3	4	1	3	1	18	4.3
Geldikleri Yer	Diğer	22	8	6	5	11	4	56	13.3
	Toplu Taşıma	38	31	33	39	45	38	224	53.3
Parklara	Özel Araçla	14	32	32	19	15	26	138	32.9
Ulaşım	Yürüyerek	15	5	3	12	8	5	48	11.4
Şekilleri	Deniz Ulaşımı İle	0	0	1	0	0	0	1	0.2
	Diğer	2	2	1	0	2	2	9	2.1
	İlkbahar	9	6	9	4	7	12	47	11.2
Parklara	Sonbahar	3	2	2	1	3	1	12	2.9
Gelmeyi	Yaz	17	28	45	27	19	38	174	41.4
Tercih Ettikleri	Kış	3	1	0	1	5	2	12	2.9
Mevsim	Her Mevsim	39	34	15	36	34	17	175	41.7
	Hergün	6	3	2	1	5	3	20	4.8
Parkları	Haftada 3-4 Kez	11	14	6	14	13	10	68	16.2
Kullanma	Ayda 3-4 Kez	22	34	18	22	18	23	137	32.6
Sıklıkları	Yılda 3-4 Kez	19	16	35	28	24	27	149	35.5
	Her Mevsim	13	3	6	6	11	7	46	11
	1 Saatten Az	37	7	10	45	23	16	138	32.9
Parklarda	1- 3 Saat	22	39	42	25	40	42	210	50
Geçirilen	4-5 Saat	6	17	17	2	4	10	56	13.3
Süre	6 Saaten Fazla	2	4	1	0	0	1	8	1.9
	1 Gün	3	2	1	0	2	0	8	1.9
Parkları Kullanmayı	Haftaiçi	33	14	11	27	26	12	123	32.1
Tercih E. Gün (n= 383)	Haftasonu	29	51	55	35	36	54	260	67.9
	Arkadaş	9	34	42	17	17	24	143	34.5
Parklara Gelmeyi	Aile	48	27	23	32	40	36	206	49.8
Tercih E.Kişi /	Yalnız	10	6	3	16	6	7	48	11.6
Kişiler	Diğer	2	2	1	5	7	0	17	4.1

Parklar bazında, kullanıcıların bu alana nereden geliyorsunuz sorusuna göre oransal dağılımı Çizelge 4.3’ te verilmiştir. En yüksek oranla Kocaeli’den gelen parkın

Demokrasi Park olduğu, İstanbul'dan gelen parkın ise en yüksek oranla Anıt Park olduğu, diğer illerden ziyarete gelen kullanıcıların park tercihinin en yüksek olduğu alanın da Anıt Park olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Şekil 4.4. Parklardaki anket katılımcılarının alanlara nereden geldiklerini gösteren oransal dağılımı

Şekil 4.4. incelendiğinde Parklar genelinde, alana %82,4 en yüksek oran ile Kocaeli'den gelindiği, %4,3 ile İstanbul ilinden gelindiği, %13,3 ile diğer illerden gelindiği görölmektedir.

Kullanıcıların parklara ulaşma yöntemlerine ilişkin Çizelge 4.3' te verilmiştir. Toplu taşıma ile ulaşan kullanıcıların en yüksek olduğu park Cumhuriyet Parkı'dır. Özel araç ile ulaşan kullanıcıların en yüksek olduğu park ise Seka Park'tır. Yürüyerek alana ulaşanların en yüksek olduğu park ise Anıt Park'tır. Deniz ulaşımı ile alana ulaşanların en yüksek olduğu park Harikalar Parkı'dır.

Çizelge 4.4. Anket katılımcılarının parklar ile alan kullanımına yönelik ilişkisi

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	p**
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Şehirde yaşama süresi	<1 yıl	7 (10)	14 (20) _a	2 (2,9) _b	7 (10)	10 (14,3)	5 (7,1)	0,015*
	2-5 yıl	15 (21,4) _a	5 (7,1)	11 (15,7)	1 (1,4) _b	3 (4,3) _b	7 (10)	
	6-10 yıl	6 (8,6)	5 (7,1)	5 (7,1)	4 (5,7)	4 (5,7)	6 (8,6)	
	11-20 yıl	17 (24,3)	11 (15,7)	24 (34,3)	22 (31,4)	24 (34,3)	23 (32,9)	
	>21 yıl	18 (25,7)	26 (37,1)	18 (25,7)	27 (38,6)	22 (31,4)	20 (28,6)	
	Diğer	7 (10)	9 (12,9)	10 (14,3)	9 (12,9)	7 (10)	9 (12,9)	
Bu alana geldiği yer	Kocaeli	53 (75,7)	57 (81,4)	57 (81,4)	58 (82,9)	56 (80)	65 (92,9)	-
	İstanbul	6 (8,6)	3 (4,3)	4 (5,7)	1 (1,4)	3 (4,3)	1 (1,4)	
	Diğer	11 (15,7)	10 (14,3)	9 (12,9)	11 (15,7)	11 (15,7)	4 (5,7)	
Bu alana ulaşım şekli	Toplu taşıma	39 (55,7)	31 (44,3)	33 (47,1)	39 (55,7)	45 (64,3)	37 (52,9)	-
	Yürüyerek	15 (21,4)	5 (7,1)	3 (4,3)	12 (17,1)	8 (11,4)	5 (7,1)	
	Özel araç	14 (20)	32 (45,7)	32 (45,7)	19 (27,1)	15 (21,4)	26 (37,1)	
	Deniz Ulaşımı	0 (0)	0 (0)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
	Diğer	2 (2,9)	2 (2,9)	1 (1,4)	0 (0)	2 (2,9)	2 (2,9)	
Bu alana en çok gelen mevsim	İlkbahar	9 (12,9)	6 (8,6)	9 (12,9)	4 (5,7)	7 (10)	12 (17,1)	-
	Sonbahar	3 (4,3)	2 (2,9)	2 (2,9)	1 (1,4)	3 (4,3)	1 (1,4)	
	Yaz	17 (24,3)	28 (40)	45 (64,3)	27 (38,6)	19 (27,1)	38 (54,3)	
	Kış	3 (4,3)	1 (1,4)	0 (0)	1 (1,4)	5 (7,1)	2 (2,9)	
	Her mevsim	38 (54,3)	33 (47,1)	14 (20)	37 (52,9)	36 (51,4)	17 (24,3)	
Bu alana geliş sıklığı	Hergün	6 (8,6)	3 (4,3)	2 (2,9)	1 (1,4)	5 (7,1)	3 (4,3)	-
	Haftada 3-4	11 (15,7)	14 (20)	6 (8,6)	14 (20)	13 (18,6)	10 (14,3)	
	Ayda 3-4	22 (31,4)	35 (50)	19 (27,1)	23 (32,9)	19 (27,1)	24 (34,3)	
	Yılda 3-4	20 (28,6)	17 (24,3)	35 (50)	28 (40)	24 (34,3)	27 (38,6)	
	Her mevsim	11 (15,7)	1 (1,4)	8 (11,4)	4 (5,7)	9 (12,9)	6 (8,6)	

Çizelge 4.4. Anket katılımcılarının parklar ile alan kullanımına yönelik ilişkisi (devam)

Bu alanda geçirilen zaman	<1saat	37 (52,9)	8 (11,4)	9 (12,9)	43 (61,4)	24 (34,3)	17 (24,3)	-
	1-3 saat	22 (31,4)	39 (55,7)	42 (60)	25 (35,7)	40 (57,1)	42 (60)	
	4-5 saat	6 (8,6)	17 (24,3)	17 (24,3)	2 (2,9)	4 (5,7)	10 (14,3)	
	>6saat	2 (2,9)	4 (5,7)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	1 (1,4)	
	Bir gün	3 (4,3)	2 (2,9)	1 (1,4)	0 (0)	2 (2,9)	0 (0)	
Bu alana gelinen zaman	Hafta içi	33 (53,2 _a)	14 (21,5) _b	11 (16,7) _b	27 (43,5)	26 (41,9)	12 (18,2) _b	0,000*
	Hafta sonu	29 (46,8)	51 (78,5)	55 (83,3)	35 (56,5)	36 (58,1)	54 (81,8)	
Bu birlikte gelinen kişiler	Aile	9 (13)	34 (49,3)	42 (60,9)	17 (24,3)	17 (24,6)	24 (35,3)	-
	Arkadaş	47 (68,1)	27 (39,1)	23 (33,3)	32 (45,7)	40 (58)	37 (54,4)	
	Yalnız	10 (14,5)	6 (8,7)	3 (4,3)	16 (22,9)	6 (8,7)	7 (10,3)	
	Diğer	3 (4,3)	2 (2,9)	1 (1,4)	5 (7,1)	6 (8,7)	0 (0)	

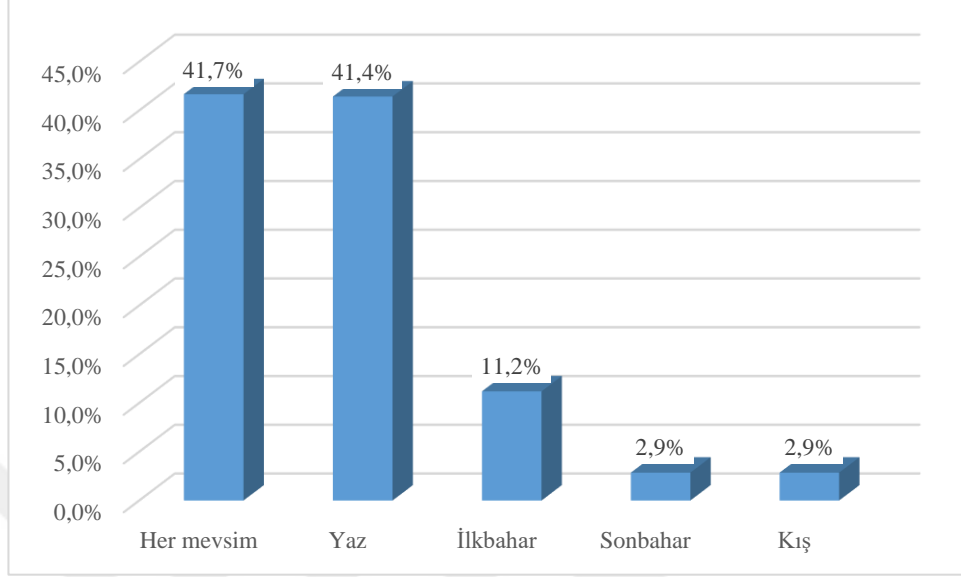
a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.4. incelendiğinde katılımcıların ilgili şehirde 21 yıldan fazla süredir (%31,2) yaşadıkları, bu alana Kocaeli'den (%82,4) ve daha çok toplu taşıma ile geldikleri (%53,3) ve en çok her mevsim geldikleri (%41,7), yılda 3-4 kez geldikleri (%36), geldiklerinde 1-3 saat vakit geçirdikleri (%50), daha çok haftasonu geldikleri (%67,9) ve bu alana daha çok arkadaşlarıyla gelmeyi (%49,8) tercih ettikleri görülmektedir. Ki-kare testi sonucunda; şehirde yaşama süresi ile bu alana gelinen zaman bakımından farklılık olduğu gözlenmektedir. Buna göre; Seka Park'taki katılımcıların 1 yıldan daha az şehirde yaşama oranı Harikalar Parkı'ndakilere göre daha yüksektir. Anıt Park'taki katılımcıların 2-5 yıl şehirde yaşama süresi oranı Cumhuriyet ve Doğukışla Parkı'ndaki katılımcılardan daha yüksektir. Anıt Park'taki katılımcıların parka hafta içi gelme oranı Sekapark, Harikalar ve Demokrasi Parkı'ndakilerden daha yüksektir.

Parklar bazında kullanıcıların bu alana en çok hangi mevsimde gelmeyi tercih ettiklerine yönelik oransal dağılımı Çizelge 4.3' te verilmiştir. Buna göre en çok her mevsim grubunun olduğu görülmüştür. Kullanıcıların ilkbahar tercihinde; en yüksek orana sahip olan parkın Demokrasi Park olduğu, sonbaharda Anıt Park ve Doğukışla Parkı olduğu,

yaz mevsiminde en yüksek değerle Harikalar Parkı olduğu, kışın ise en yüksek değerle Doğukışla Parkı olduğu sonucuna varılmaktadır.

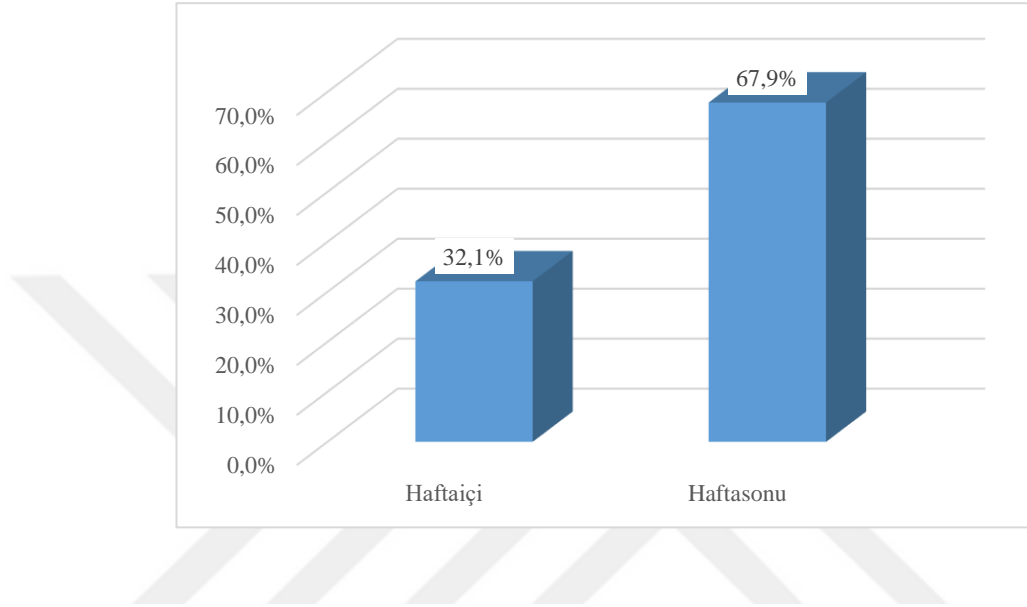

Şekil 4.5. Parklara gelmeyi tercih ettikleri mevsim

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında kullanıcıların alana geliş sıklıklarına yönelik oransal dağılımı Çizelge 4.3'te verilmiştir. Buna göre kullanıcıların en çok hergün seçeneğini tercih ettiği park Anıt Park iken, haftada 3-4 kez gelmeyi tercih ettikleri park Seka Park ve Cumhuriyet Parkı'dır. Ayda 3-4 kez gelmeyi tercih ettikleri park ise en yüksek değerle Seka Park'tır. Yılda 3-4 kez gelmeyi tercih ettikleri park ise en yüksek değerle, Harikalar Parkı'dır. Her mevsim seçeneğinin en yüksek değerde görüldüğü park Anıt Park'tır.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında kullanıcıların bu alanlarda ne kadar zaman geçirdiklerinin dağılımını gösteren Çizelge 4.3' te verilmiştir. Bu çizelgeye göre parkların genelinde, en çok oranla tercih edilen seçeneğin 1-3 saat zaman geçirmek olduğu görülmüştür. Kullanıcıların 1 saatten az zaman geçirmeyi tercih ettikleri park Cumhuriyet Parkı, 1-3 saat zaman geçirmeyi tercih ettikleri en yüksek rakamsal değere sahip parkın Harikalar ve Demokrasi Parkı olduğu, 4-5 saat zaman geçirmeyi tercih ettikleri parkın Harikalar Parkı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında kullanıcıların alana haftanın hangi günü geldiklerini gösteren oransal dağılım Çizelge 4.3' te verilmiştir. Hafta içi gelme oranının en yüksek değere sahip olduğu park Anıt Park iken, haftasonu oranlarında en yüksek değere sahip parkın Harikalar Parkı olduğu görülmektedir.

Şekil 4.6. Parkları kullanmayı tercih ettikleri gün

Şekil 4.6. incelendiğinde kullanıcıların parklar genelinde alanlara gelme tercihlerindeki haftasonu değeri %67,9 olup, haftaiçi gelmeyi tercih ettikleri oran ise %32,1'dir.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında kullanıcıların bu alana kimlerle gelmeyi tercih ediyorsunuz sorusuna göre oransal dağılımı Çizelge 4.4' te verilmiştir. Buna göre arkadaş ile gelme tercihinin en yüksek olduğu park Harikalar Parkı, aileyle gelme oranının en yüksek olduğu park Doğukışla Parkı, yalnız gelme tercihi oranının en yüksek olduğu park ise Cumhuriyet Parkı olarak gözlenmektedir.

4.3. Kent Kimliğinin Nöro Mimari Açından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Çalışmanın bu kısmında; kullanıcılara kent kimliğini belirlemelerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Ayrıca ankete katılan kişilerin kentte yaşama süreleriyle, kent kimliğini belirlemelerinde anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığına bakılmıştır.

Kullanıcılara yöneltilen sorular:

- Kent bütütünü görsel-manzara yönünden beğeni durumları,

- Kent bütününe koku yönünden beğeni durumları,
- Kent bütününe işitsel açıdan beğeni durumları,
- Kentin gün boyu ne tip duygular yaşattığı şeklindedir.

Çizelge 4.5. Kocaeli kent kimliğini nitelendirmelerine ilişkin görüşler

Sizce Kocaeli kent kimliği (n=415)	Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Sanayi kenti	43	32	47	42	49	35	248	59,8
Karmaşık ke	10	10	2	11	7	7	47	11,3
Yeşil kent	2	11	5	2	2	9	31	7,5
Kıyı kenti	4	5	9	3	3	5	29	7,0
Kirli kent	4	3	5	5	2	5	24	5,8
Tarihi kent	2	3	0	0	0	5	10	2,4
Kültür kenti	1	2	0	2	3	0	8	1,9
Beton kent	1	0	1	2	2	0	6	1,4
Düzenli kent	1	1	0	2	0	2	6	1,4
Transit kent	1	1	0	0	0	1	3	0,7
Turizm kenti	0	0	0	0	0	1	1	0,2
Diğer	0	1	0	1	0	0	2	0,5

Kullanıcı profiline ilişkin bulgulara parklar bazında kullanıcıların Kocaeli kent kimliğini belirlemelerindeki tercihleri Çizelge 4.5'te verilmiştir. Sanayi kentinin en yüksek tercih edildiği park Doğukışla Parkı, karmaşık kent seçeneğinin en yüksek oranla gözlendiği park Cumhuriyet Parkı, yeşil kent seçeneğinin en yüksek olarak görüldüğü park Seka Park, kıyı kenti seçeneğinin en çok tercih edildiği park Harikalar Parkı, tarihi kent seçeneğinin en çok tercih edildiği park Demokrasi Parkı sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 4.6. Katılımcıların kentte yaşadıkları süre ile kent kimliğini belirlemeleri arasındaki ilişki

Kocaeli Kent Kimliği	Ne kadar süredir bu şehirde yaşıyorsunuz					
	<1 yıl	2-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	>21 yıl	Diğer
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
Sanayi kenti	16 (37,2)	22 (52,4)	17 (56,7)	82 (67,8)	79 (60,8)	32 (65,3)
Kıyı kenti	2 (4,7)	9 (21,4)	3 (10)	6 (5)	7 (5,4)	2 (4,1)
Tarihi kent	2 (4,7)	0 (0)	1 (3,3)	2 (1,7)	4 (3,1)	1 (2)

Çizelge 4.6. Katılımcıların kentte yaşadıkları süre ile kent kimliğini belirlemeleri arasındaki ilişki (devam)

Yeşil kent	7 (16,3)	1 (2,4)	2 (6,7)	9 (7,4)	9 (6,9)	3 (6,1)
Beton kent	1 (2,3)	1 (2,4)	0 (0)	0 (0)	4 (3,1)	0 (0)
Kirli kent	2 (4,7)	5 (11,9)	2 (6,7)	2 (1,7)	7 (5,4)	6 (12,2)
Transit kent	0 (0)	0 (0)	1 (3,3)	2 (1,7)	0 (0)	0 (0)
Düzenli kent	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (4,1)	1 (0,8)	0 (0)
Karmaşık kent	11 (25,6)	4 (9,5)	3 (10)	10 (8,3)	16 (12,3)	3 (6,1)
Kültür kenti	2 (4,7)	0 (0)	1 (3,3)	2 (1,7)	2 (1,5)	1 (2)
Turizm kenti	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0,8)	0 (0)	0 (0)
Diğer	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0,8)	1 (2)

Çizelge 4.6. incelendiğinde; Kocaeli'nin daha çok sanayi kenti olarak görüldüğü (%59,8), kentin bütünüyle görsel açıdan beğenildiği (%54,2), kentin koku açısından beğenilmediği (%45,5), kentin işitsel açıdan beğenilmediği (%40,3), kentin genel anlamda gün boyu pozitif duygular yaşattığı (%38,5), kentte pozitif duygular yaratan en önemli unsurun deniz olduğu (%49,2), kente pozitif duygular yaşatan en etkili aktivitenin ise spor ve kültürel faaliyetler (%20,9) olduğu gözlenmiştir. 11-20 yıldır bu şehirde yaşayan katılımcıların Kocaeli kent kimliğini daha çok sanayi kenti olarak belirttikleri görülmüştür. Kocaeli kent kimliğini kıyı kenti olarak belirten katılımcıların 2-5 yıldır bu şehirde yaşadıkları, tarih kenti, yeşil kent, beton kent, kirli kent ve karmaşık kent olarak belirten katılımcıların ise daha çok 21 yıldan fazla süredir bu şehirde yaşadıkları gözlenmiştir.

Çizelge 4.7. Kent bütününe manzara-koku-ses açısından değerlendirilmesi ve kentin katılımcılar üzerinde gün boyu yaşattığı duygulara yönelik veriler

		Amtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Kent Bütününe	Hiç Beğenmiyorum	4	1	5	3	5	1	19	4.5
	Beğenmiyorum	19	15	16	14	12	12	88	21
	Fikrim Yok	14	7	8	9	8	9	55	13.1
	Beğeniyorum	30	43	39	38	35	42	227	54.2
	Çok Beğeniyorum	3	3	2	6	10	6	30	7.2
Manzara Açısından Beğeni Durumları (n=419)	Hiç Beğenmiyorum	15	15	10	14	15	9	78	18.8
	Beğenmiyorum	37	31	38	30	28	25	189	45.5
	Fikrim Yok	12	7	11	16	13	6	65	15.7
	Beğeniyorum	5	14	11	9	14	27	80	19.3
	Çok Beğeniyorum	1	0	0	0	0	2	3	0.7
Koku Açısından Beğeni Durumları (n=415)	Hiç Beğenmiyorum	10	6	7	11	10	5	49	11.7
	Beğenmiyorum	32	34	30	27	23	23	169	40.3
	Fikrim Yok	9	6	15	12	22	11	75	17.9
	Beğeniyorum	17	22	17	20	14	29	119	28.4
	Çok Beğeniyorum	2	1	1	0	1	2	7	1.7
İşitsel Açısından Beğeni Durumları (n=419)	Pozitif Duygular	21	25	23	22	30	40	161	38.5
	Negatif Duygular	20	18	14	14	16	13	95	22.7
	Nötr	23	18	23	27	16	10	117	28
	Diğer	6	9	9	6	8	7	45	10.8
	Kentin Gün Boyu Yaşattığı Duygular								

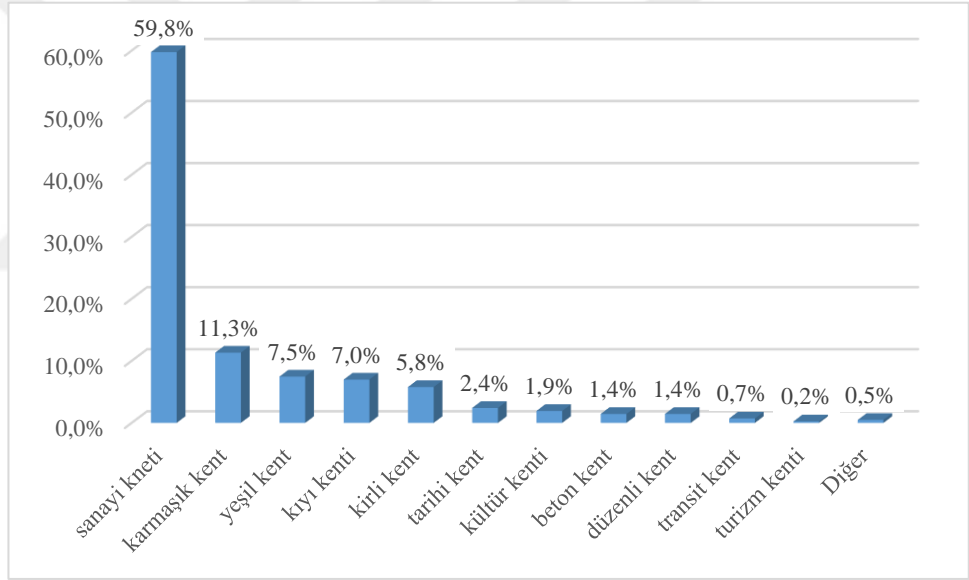
Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında katılımcıların bu kenti bütünüyle koku açısından değerlendirmelerine yönelik oransal dağılımı Çizelge 4.7’ de verilmiştir. Buna göre %45,5 ile en yüksek değerin bu kenti koku açısından beğenmiyorum olduğu görülmüştür.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında katılımcıların bu kenti bütünüyle işitsel açısından değerlendirmelerine yönelik oransal dağılımı Çizelge 4.7’ de verilmiştir. Buna göre %40,3 ile en yüksek değerin bu kenti koku açısından beğenmiyorum olduğu görülmüştür.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında katılımcıların kentin gün boyu ne tür duygular yaşattığına yönelik değerlendirmelerin yer aldığı oransal dağılımı Çizelge

4.7’ de verilmiştir. Buna göre %38,5 oranında kentin katılımcılara pozitif duygular yaşattığı sonucuna varılmaktadır.

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında bu kenti bütünüyle görsel açıdan beğenme durumunuz sorusuna göre dağılımı Çizelge 4.7’ de verilmiştir. Kenti hiç beğenmiyorum oranının en yüksek çıktığı park Harikalar ve Doğukışla Parkı, beğenmiyorum seçeneğinin en yüksek çıktığı park Anıt Park, fikrim yok seçeneğinin en yüksek oranla çıktığı park Anıt Park, beğeniyorum oranının en yüksek değere sahip olduğu park Seka Park, çok beğeniyorum seçeneğinin en yüksek orana sahip olduğu park ise Doğukışla Parkı olduğu görülmektedir.

Şekil 4.7. Kocaeli kent kimliğini nitelendirmelerine ilişkin görüşler

Şekil 4.7. incelendiğinde ankete katılan ziyaretçilerin Kocaeli kent kimliğini belirlemedeki tercihlerinin %59,8 ile sanayi kenti olduğu sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 4.8. Pozitif duygular yaşatan kent unsurları

Bu kentte size pozitif duygular yaşatan en etkili kent unsuru nedir (n=417)	Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Deniz	37	32	38	29	35	34	205	49,2
Kent içindeki her türlü yeşil alanlar	10	12	14	10	13	11	70	16,8
Parklar	6	11	3	7	5	9	41	9,8
Sanayi tesisleri	1	1	7	8	4	2	23	5,5
Tarihi alanlar	3	2	1	1	4	5	16	3,8
Ulaşım ağı	4	2	2	1	2	4	15	3,6
Her türlü yapılar	2	3	1	4	2	1	13	3,1
Kentin silüeti	1	2	0	2	4	1	10	2,4
Konut alanları	2	0	1	1	0	0	4	1,0
Diğer	3	5	2	7	1	2	20	4,8

Kullanıcı profiline ilişkin bulgularda parklar bazında katılımcılara pozitif duygu yaşatan en etkili kent unsurunun oransal dağılımı Çizelge 4.8’ de verilmiştir. Buna göre %49,2 ile en yüksek değer deniz olduğu, %16,8 ile kent içindeki yeşil alanlar olduğu, %9,8 parklar olduğu sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 4.9. Park çeşitleri ile kentin nöro mimari açıdan ilişkisi

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	p*
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	*
Kocaeli kent kimliği	Sanayi kenti	43 (62,3)	32 (46,4)	47 (68,1)	42 (60)	49 (72,1)	35 (50)	-
	Kıyı kenti	4 (5,8)	5 (7,2)	9 (13)	3 (4,3)	3 (4,4)	5 (7,1)	
	Tarihi kent	2 (2,9)	3 (4,3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (7,1)	
	Yeşil kent	2 (2,9)	11 (15,9)	5 (7,2)	2 (2,9)	2 (2,9)	9 (12,9)	
	Beton kent	1 (1,4)	0 (0)	1 (1,4)	2 (2,9)	2 (2,9)	0 (0)	
	Kirli kent	4 (5,8)	3 (4,3)	5 (7,2)	5 (7,1)	2 (2,9)	5 (7,1)	
	Transit kent	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1,4)	
	Düzenli kent	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	2 (2,9)	0 (0)	2 (2,9)	

Çizelge 4.9. Park çeşitleri ile kentin nöro mimari açıdan ilişkisi (devam)

	Karmaşık kent	10 (14,5)	10 (14,5)	2 (2,9)	11 (15,7)	7 (10,3)	7 (10)	
	Kültür kenti	1 (1,4)	2 (2,9)	0 (0)	2 (2,9)	3 (4,4)	0 (0)	
	Turizm kenti	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1,4)	
	Diğer	0 (0)	1 (1,4)	0 (0)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	
Görsel açıdan beğenme	Beğenmiyorum	23 (32,9)	16 (22,9)	21 (30)	17 (24,3)	17 (24,6)	13 (18,6)	0,407
	Fikrim yok	14 (20)	7 (10)	8 (11,4)	9 (12,9)	8 (11,6)	9 (12,9)	
	Beğeniyorum	33 (47,1)	47 (67,1)	41 (58,6)	44 (62,9)	44 (63,8)	48 (68,6)	
Koku açısından beğenme	Beğenmiyorum	52 (74,3) _a	46 (68,7)	48 (68,6)	44 (63,8)	43 (61,4)	34 (49,3) _b	0,000*
	Fikrim yok	12 (17,1)	7 (10,4)	11 (15,7)	16 (23,2)	13 (18,6)	6 (8,7)	
	Beğeniyorum	6 (8,6)	14 (20,9)	11 (15,7)	9 (13)	14 (20)	29 (42)	
İşitsel açıdan beğenme	Beğenmiyorum	42 (60)	40 (58)	37 (52,9)	38 (54,3)	33 (47,1)	28 (40)	0,010*
	Fikrim yok	9 (12,9)	6 (8,7) _b	15 (21,4)	12 (17,1)	22 (31,4) _a	11 (15,7)	
	Beğeniyorum	19 (27,1)	23 (33,3)	18 (25,7)	20 (28,6)	15 (21,4)	31 (44,3)	
Kent hissettirdiği duygu	Pozitif duygu	21 (30)	25 (35,7)	23 (33,3)	22 (31,9)	30 (42,9)	40 (57,1)	0,109
	Negatif duygu	19 (27,1)	18 (25,7)	14 (20,3)	14 (20,3)	16 (22,9)	13 (18,6)	
	Hiçbir duygu	23 (32,9)	18 (25,7)	23 (33,3)	27 (39,1)	16 (22,9)	10 (14,3)	
	Diğer	7 (10)	9 (12,9)	9 (13)	6 (8,7)	8 (11,4)	7 (10)	

Çizelge 4.9. Park çeşitleri ile kentin nöro mimari açıdan ilişkisi (devam)

Pozitif duygu unsuru	Deniz	37 (53,6)	32 (45,7)	38 (55,1)	29 (41,4)	35 (50)	34 (49,3)	-
	Parklar	6 (8,7)	11 (15,7)	3 (4,3)	7 (10)	5 (7,1)	9 (13)	-
	Tarihi alanlar	3 (4,3)	2 (2,9)	1 (1,4)	1 (1,4)	4 (5,7)	5 (7,2)	-
	Konut alanları	2 (2,9)	0 (0)	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	0 (0)	-
	Kentin silüeti	1 (1,4)	2 (2,9)	0 (0)	2 (2,9)	4 (5,7)	1 (1,4)	-
	Yeşil alanlar	10 (14,5)	12 (17,1)	14 (20,3)	10 (14,3)	13 (18,6)	11 (15,9)	-
	Sanayi tesisleri	1 (1,4)	1 (1,4)	7 (10,1)	8 (11,4)	4 (5,7)	2 (2,9)	-
	Ulaşım ağı	4 (5,8)	2 (2,9)	2 (2,9)	1 (1,4)	2 (2,9)	4 (5,8)	-
	Her türlü yapı	2 (2,9)	3 (4,3)	1 (1,4)	4 (5,7)	2 (2,9)	1 (1,4)	-
	Diğer	3 (4,3)	5 (7,1)	2 (2,9)	7 (10)	1 (1,4)	2 (2,9)	-
Pozitif duygu aktiviteleri	Okula işe gitmek	5 (7,2)	5 (7,2)	7 (10)	11 (15,7)	5 (7,1)	5 (7,2)	-
	Spor ve kültürel faaliyet	19 (27,5)	17 (24,6)	8 (11,4)	13 (18,6)	17 (24,3)	13 (18,8)	-
	Deniz yolculuğu	13 (18,8)	7 (10,1)	9 (12,9)	6 (8,6)	9 (12,9)	8 (11,6)	-
	Rekreasyone l faaliyetler	6 (8,7)	7 (10,1)	9 (12,9)	4 (5,7)	2 (2,9)	6 (8,7)	-
	Araba kullanmak	5 (7,2)	6 (8,7)	5 (7,1)	1 (1,4)	3 (4,3)	4 (5,8)	-
	Toplu taşıma ile seyahat	0 (0)	1 (1,4)	1 (1,4)	0 (0)	4 (5,7)	7 (10,1)	-
	Parklara gitmek	5 (7,2)	11 (15,9)	10 (14,3)	12 (17,1)	14 (20)	14 (20,3)	-
	Alışveriş	10 (14,5)	13 (18,8)	17 (24,3)	16 (22,9)	16 (22,9)	8 (11,6)	-
	Diğer	6 (8,7)	2 (2,9)	4 (5,7)	7 (10)	0 (0)	4 (5,8)	-

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.9. incelendiğinde; koku açısından beğenme ve işitsel açıdan beğenme bakımından anlamlı farklılık gözlenmiştir. Anıt Park'taki katılımcıların koku açısından beğenmeme oranı, Demokrasi Parkı'ndakilerden yüksektir. Doğukışla Parkı'ndaki katılımcıların işitsel açıdan beğenmeye ilişkin fikrim yok oranı da Seka Park'taki katılımcılardan yüksektir.

Çizelge 4.10. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti görsel açıdan beğenme durumu ilişkisi

		Bu kenti bütünüyle görsel (manzara) açıdan beğenme durumu			p**
		Beğenmiyorum	Fikrim yok	Beğeniyorum	
		N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	62 (57,9)	29 (52,7)	163 (63,4)	0,272
	Erkek	45 (42,1)	26 (47,3)	94 (36,6)	
Yaş	18-24	55 (51,4)	36 (65,5)	113 (44)	0,092
	25-34	25 (23,4)	9 (16,4)	63 (24,5)	
	35-44	9 (8,4)	5 (9,1)	39 (15,2)	
	45-54	18 (16,8)	5 (9,1)	42 (16,3)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	13 (12,1)	5 (9,1)	25 (9,7)	0,120
	Lise	20 (18,7)	7 (12,7)	55 (21,4)	
	Önlisans	38 (35,5)	32 (58,2)	97 (37,7)	
	Lisans ve üstü	36 (33,6)	11 (20)	80 (31,1)	
Gelir durumu	<500TL	29 (29,9)	13 (28,3)	61 (25,1)	0,235
	501-1500TL	17 (17,5)	11 (23,9)	39 (16)	
	1501-2500TL	20 (20,6)	9 (19,6)	53 (21,8)	
	2501-5000TL	15 (15,5)	11 (23,9)	65 (26,7)	
	>5000TL	16 (16,5)	2 (4,3)	25 (10,3)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.10. incelendiğinde; kenti bütünüyle görsel (manzara) açıdan beğenme durumunun cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Çizelge 4.11. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti koku açısından beğenme durumu ilişkisi

		Bu kenti bütünüyle koku açısından beğenme durumu			p**
		Beğenmiyorum	Fikrim yok	Beğeniyorum	
		N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	158 (59,2)	43 (66,2)	51 (61,4)	0,580
	Erkek	109 (40,8)	22 (33,8)	32 (38,6)	
Yaş	18-24	130 (48,7)	41 (63,1) _a	33 (39,8) _b	0,009*
	25-34	61 (22,8)	16 (24,6)	19 (22,9)	
	35-44	29 (10,9)	4 (6,2) _b	18 (21,7) _a	
	45-54	47 (17,6)	4 (6,2)	13 (15,7)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	26 (9,7)	2 (3,1) _b	13 (15,7) _a	0,045*
	Lise	48 (18)	13 (20)	21 (25,3)	
	Önlisans	113 (42,3)	31 (47,7) _a	22 (26,5) _b	
	Lisans ve üstü	80 (30)	19 (29,2)	27 (32,5)	
Gelir durumu	<500TL	58 (24)	22 (36,7)	21 (26,6)	0,223
	501-1500TL	49 (20,2)	10 (16,7)	8 (10,1)	
	1501-2500TL	49 (20,2)	12 (20)	21 (26,6)	
	2501-5000TL	57 (23,6)	9 (15)	22 (27,8)	
	>5000TL	29 (12)	7 (11,7)	7 (8,9)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.11. incelendiğinde; kenti bütünüyle koku açısından beğenme durumunun cinsiyet ve gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği; yaş ve eğitim durumuna göre ise anlamlı farklılık gösterdiği gözlenmiştir. 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların fikrim yok belirtme oranı, beğeniyorum diyenlerden daha yüksektir. 35-44 yaş aralığındaki katılımcıların beğeniyorum görüşünü belirtme oranı fikrim yok diyenlerden

daha yüksektir. İlköğretim ve altında eğitim seviyesine sahip katılımcıların beğeniyorum belirtme oranı fikrim yok diyenlerden daha yüksektir. Önlisans mezunu katılımcıların fikrim yok belirtme oranı beğeniyorum diyenlerden daha yüksektir.

Çizelge 4.12. Kullanıcı profili ile kullanıcıların kenti işitsel açıdan beğenme durumu ilişkisi

		Bu kenti bütünüyle işitsel (ses/gürültü) açıdan beğenme durumu			p**
		Beğenmiyorum	Fikrim yok	Beğeniyorum	
		N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	127 (58,3)	48 (64)	79 (62,7)	0,578
	Erkek	91 (41,7)	27 (36)	47 (37,3)	
Yaş	18-24	103 (47,2)	54 (72) _a	47 (37,3) _b	0,000*
	25-34	54 (24,8)	11 (14,7)	32 (25,4)	
	35-44	28 (12,8)	4 (5,3)	21 (16,7)	
	45-54	33 (15,1)	6 (8)	26 (20,6)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	20 (9,2)	6 (8)	17 (13,5)	0,016*
	Lise	35 (16,1) _b	12 (16)	35 (27,8) _a	
	Önlisans	95 (43,6) _a	37 (49,3) _a	35 (27,8) _b	
	Lisans ve üstü	68 (31,2)	20 (26,7)	39 (31)	
Gelir durumu	<500TL	50 (25,3)	20 (30,3)	32 (26,4)	0,082
	501-1500TL	37 (18,7)	18 (27,3)	12 (9,9)	
	1501-2500TL	37 (18,7)	13 (19,7)	32 (26,4)	
	2501-5000TL	50 (25,3)	11 (16,7)	30 (24,8)	
	>5000TL	24 (12,1)	4 (6,1)	15 (12,4)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.12. incelendiğinde; kenti bütünüyle işitsel (ses/gürültü) açısından beğenme durumunun cinsiyet ve gelir durumuna göre farklılık göstermediği; yaş ve eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği gözlenmiştir. 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların kenti işitsel açıdan beğenme durumuna karşı fikrim yok deme oranı, beğeniyorum diyenlerden daha yüksektir. Eğitim durumu lise düzeyinde olan katılımcıların kenti

bütünüyle işitsel açıdan beğeniyorum oranı, beğenmiyorum diyenlerin oranından yüksektir. Önlisans mezunu katılımcıların kenti bütünüyle işitsel açıdan beğenme durumuna beğenmiyorum ve fikrim yok şeklinde görüş bildirme oranı, beğeniyorum diyenlerin oranından yüksektir.

Çizelge 4.13. Kullanıcı profili ile kentin kullanıcılara gün boyu yaşattığı duygular arasındaki ilişki

		Bu kentin genel anlamda gün boyu yaşattığı duygular				p**
		Pozitif duygular	Negatif duygular	Hiçbir duygu hissettirmiyor	Diğer	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	102 (63,4)	54 (57,4)	68 (58,1)	29 (63)	0,725
	Erkek	59 (36,6)	40 (42,6)	49 (41,9)	17 (37)	
Yaş	18-24	67 (41,6) _b	48 (51,1)	70 (59,8) _a	19 (41,3)	0,027*
	25-34	35 (21,7)	20 (21,3)	30 (25,6)	12 (26,1)	
	35-44	27 (16,8) _a	13 (13,8)	7 (6) _b	6 (13)	
	45-54	32 (19,9)	13 (13,8)	10 (8,5)	9 (19,6)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	21 (13)	12 (12,8)	7 (6)	2 (4,3)	0,451
	Lise	34 (21,1)	14 (14,9)	23 (19,7)	10 (21,7)	
	Önlisans	57 (35,4)	38 (40,4)	53 (45,3)	20 (43,5)	
	Lisans ve üstü	49 (30,4)	30 (31,9)	34 (29,1)	14 (30,4)	
Gelir durumu	<500TL	33 (21,7)	27 (31,4)	32 (31,4)	10 (22,7)	0,011*
	501-1500TL	23 (15,1)	14 (16,3)	18 (17,6)	12 (27,3)	
	1501-2500TL	32 (21,1)	11 (12,8) _b	30 (29,4) _a	9 (20,5)	
	2501-5000TL	46 (30,3)	19 (22,1)	18 (17,6)	7 (15,9)	
	>5000TL	18 (11,8)	15 (17,4) _a	4 (3,9) _b	6 (13,6)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.13. incelendiğinde; kentin genel anlamda gün boyu yaşattığı duygular cinsiyet ve eğitim durumuna göre farklılık göstermezken; yaş ve gelir durumuna göre farklılık göstermiştir. 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların hiçbirduygu hissettirmiyor oranı pozitif

duygular hissettiriyor diyenlerden yüksektir. 35-44 yaş aralığındaki katılımcıların pozitif duygular hissettiriyor deme oranı hiçbir duygu hissettirmiyor diyenlerden yüksektir. Gelir durumu 1501-2500 olan katılımcıların hiçbir duygu hissettirmiyor deme oranı negatif duygular hissettiriyor diyenlerden yüksektir. 5000'den fazla geliri olan katılımcıların negatif duygular hissettiriyor deme oranı hiçbir duygu hissettirmiyor diyenlerin oranından yüksektir.

Çizelge 4.14. Kullanıcı profili ile kentte pozitif duygular yaşatan kent unsurlarının ilişkisi

		Bu kentte pozitif duygular yaşatan en etkili kent unsuru										p**
		Deniz	Parklar	Tarihi alanlar	Konut alanları	Kentin silüeti	Yeşil alanlar	Sanayi tesisleri	Ulaşım ağı	Yapılar	Diğer	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	134 (65,4) _a	20 (48,8)	13 (81,3) _a	3 (75)	6 (60)	53 (75,7) _a	4 (17,4) _b	5 (33,3)	5 (38,5)	10 (50)	0,000*
	Erkek	71 (34,6)	21 (51,2)	3 (18,8)	1 (25)	4 (40)	17 (24,3)	19 (82,6)	10 (66,7)	8 (61,5)	10 (50)	
Yaş	18-24	112 (54,6)	16 (39)	9 (56,3)	2 (50)	5 (50)	28 (40)	2 (8,7)	10 (66,7)	7 (53,8)	11 (55)	-
	25-34	50 (24,4)	4 (9,8)	5 (31,3)	0 (0)	3 (30)	16 (22,9)	12 (52,2)	2 (13,3)	2 (15,4)	3 (15)	
	35-44	22 (10,7)	5 (12,2)	2 (12,5)	0 (0)	2 (20)	13 (18,6)	2 (8,7)	1 (6,7)	2 (15,4)	4 (20)	
	45-54	21 (10,2)	16 (39)	0 (0)	2 (50)	0 (0)	13 (18,6)	7 (30,4)	2 (13,3)	2 (15,4)	2 (10)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	13 (6,3)	7 (17,1)	4 (25)	1 (25)	0 (0)	9 (12,9)	3 (13)	3 (20)	0 (0)	2 (10)	-
	Lise	40 (19,5)	12 (29,3)	4 (25)	0 (0)	2 (20)	8 (11,4)	4 (17,4)	1 (6,7)	4 (30,8)	6 (30)	
	Önlisans	94 (45,9)	10 (24,4)	6 (37,5)	2 (50)	2 (20)	28 (40)	5 (21,7)	8 (53,3)	5 (38,5)	7 (35)	
	Lisans ve üstü	58 (28,3)	12 (29,3)	2 (12,5)	1 (25)	6 (60)	25 (35,7)	11 (47,8)	3 (20)	4 (30,8)	5 (25)	

Çizelge 4.14. Kullanıcı profili ile kentte pozitif duygular yaşatan kent unsurlarının ilişkisi (devam)

Gelir durumu	<500TL	52 (28,6)	13 (31,7)	6 (42,9)	0 (0)	0 (0)	15 (22,7)	0 (0)	4 (26,7)	4 (33,3)	7 (36,8)	-
	501-1500	39 (21,4)	5 (12,2)	3 (21,4)	0 (0)	2 (20)	8 (12,1)	0 (0)	4 (26,7)	2 (16,7)	4 (21,1)	
	1501-2500	30 (16,5)	9 (22)	3 (21,4)	0 (0)	3 (30)	21 (31,8)	9 (40,9)	3 (20)	2 (16,7)	2 (10,5)	
	2501-5000	39 (21,4)	9 (22)	1 (7,1)	3 (100)	4 (40)	14 (21,2)	11 (50)	4 (26,7)	3 (25)	3 (15,8)	
	>5000TL	22 (12,1)	5 (12,2)	1 (7,1)	0 (0)	1 (10)	8 (12,1)	2 (9,1)	0 (0)	1 (8,3)	3 (15,8)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.14. incelendiğinde; kente pozitif duygular hissettiren en etkili kent unsurunun yaş, eğitim durumu ve gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği; cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Kadın katılımcıların kentte pozitif duygular yaşatan en etkili kent unsuru olarak deniz, parklar, tarihi alanlar, yeşil alanları belirtme oranı sanayi tesisi diyenlerin oranından yüksektir.

4.4. Park Kapsamında Nöro Mimariye İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde kullanıcılara parklar bazında nöro mimariye yönelik sorular sorulmuş olup, bunlar;

- Kullanıcılara olumlu duygu yaşatan peyzaj öğeleri,
- Kullanıcıların alan tercihleri (açık alan-yarı açık alan- kapalı alan, vb.)
- Kullanıcıların zemin tercihleri,
- Kullanıcıların bitkisel alan tercihleri,
- Kullanıcıların su yüzeyi tercihleri (hareketli su, durgun su, akvaryum) şeklindedir.

Çizelge 4.15. Parklara göre olumlu duygular yaşatan peyzaj öğeleri

Bu parktaki peyzaj öğelerinden hangisi olumlu duygu yaşatmaktadır (n=417)	Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Bitki	28	28	21	27	23	23	150	36,0
Su	7	20	22	7	15	27	98	23,5
Hayvanlar	16	3	2	11	18	7	57	13,7
Sanatsal objeler	4	4	19	10	9	7	53	12,7
Toprak Taş Kaya	13	10	4	8	2	5	42	10,1
Diğer	2	4	1	6	3	1	17	4,1

Çizelge 4.15. incelendiğinde Anıt Park ve Seka Park'taki katılımcıların bitki seçeneğini Demokrasi Parkı'ndaki katılımcıların su seçeneğini, Doğukışla Parkı'ndaki kullanıcıların hayvan seçeneğini, Harikalar Parkı'ndaki kullanıcıların sanatsal objeler seçeneğini, Anıt Park'taki kullanıcıların toprak taş kaya seçeneğini yüksek değerle tercih ettikleri görülmektedir.

Çizelge 4.16. Kullanıcıların kendilerini iyi hissettikleri alan (zemin, bitkisel, su yüzeyi, vb.) tercihleri

		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Parklardaki Alan Tercihleri	Açık Alan	52	54	57	42	55	59	319	77,1
	Yarı Açık Alan	16	12	7	17	12	8	72	17,4
	Kapalı Alan	0	2	3	8	3	1	17	4,1
	Diğer	1	1	0	2	0	2	6	1,4
En İyi Hissettikleri Zemin Tercihleri (n=414)	Çim	33	35	36	38	33	23	198	47,8
	Açık Alanda Toprak	27	13	17	14	15	19	105	25,4
	Ağaç Çalı	4	5	8	7	7	12	43	10,4
	Su	2	9	4	3	6	10	34	8,2
	Sert Zemin	4	5	4	8	9	4	34	8,2

Çizelge 4.16. Kullanıcıların kendilerini iyi hissettikleri alan (zemin, bitkisel, su yüzeyi, vb.) tercihleri (devam)

	Ağaç Çalı Gölge B.	31	27	34	33	25	32	182	44.1
Kendilerini En	Çiçekli Otsu B.	15	15	13	12	10	16	81	19.6
İyi Hissettikleri	Çim Bitkileri Yer Ö.	8	10	13	18	19	11	79	19.1
Bitkisel Alanlar	Yenilenebilir Bitkiler	11	10	6	5	9	7	48	11.6
(n=413)	Su Bitkileri	3	3	3	0	3	3	15	3.6
	Kaya Bitkileri	1	4	0	1	2	0	8	1.9
Kendilerini En	Hareketli Su	25	38	32	41	36	32	204	49
İyi Hissettikleri	Durgun Su	33	21	38	24	28	29	173	41.6
Su Yüzeyleri (n=416)	Akvaryum	11	11	0	5	6	6	39	9.4

Çizelge 4.16. incelendiğinde kullanıcıların Demokrasi Park'ında açık alan tercihi, Cumhuriyet Parkı'nda yarı açık ve kapalı alan tercih etme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri zemin tercihlerinde çim seçeneğinin en yüksek görüldüğü park Cumhuriyet Parkı, toprak seçeneğinin en yüksek görüldüğü park Demokrasi Parkı, ağaç çalı seçeneğinin en yüksek görüldüğü park Harikalar Parkı, su seçeneğinin en yüksek görüldüğü park Demokrasi Park, sert zemin tercihlerinin en yüksek görüldüğü park Doğukışla Parkı sonucuna varılmaktadır.

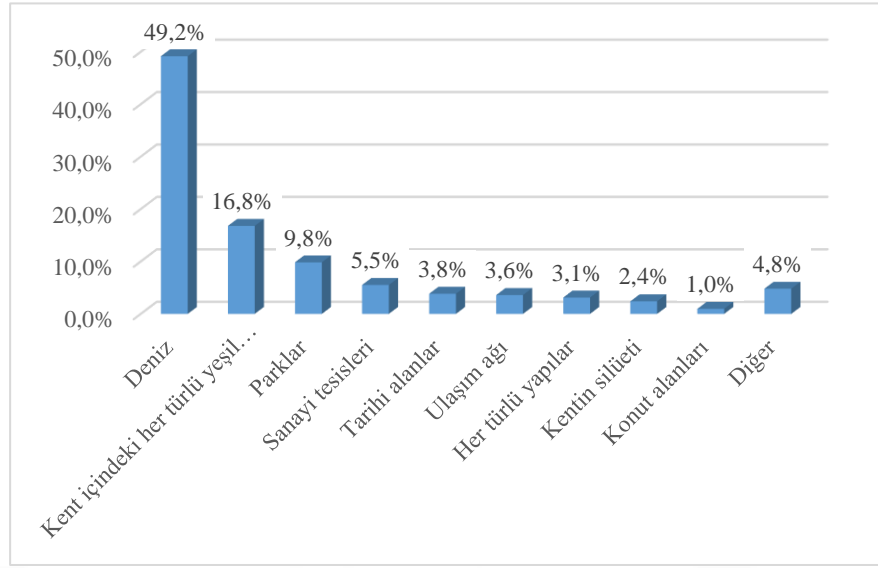
Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alan tercihlerinde ağaç çalı gölge bitkilerinde Harikalar Parkı'nın, çiçekli otsu bitkilerde Demokrasi Park'ının, çim bitkileri ve yer örtücülerde Doğukışla Parkı'nın, yenilenebilir bitkilerde Anıt Park'ın, kaya bitkilerinde ise Seka Park'ın en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir.

Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri su alanları tercihleri Çizelge 4.16' da verilmiş olup en yüksek değere sahip su alanları ve parklar sırasıyla, hareketli su - Cumhuriyet Parkı, durgun su - Harikalar Parkı, akvaryum - Anıt Park ve Seka Park olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.17. Parklara göre pozitif duygular yaşatan etkinlikler

Bu parkta size pozitif duygular yaşatan aktivite nedir (n=418)	Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	Toplam	Yüzde
Yürüyüş yapmak	17	13	20	10	19	15	94	22,5
Manzara izlemek	11	18	14	6	6	11	66	15,8
Açık alanda spor fiziksel egzersiz yapmak	15	12	4	3	12	14	60	14,4
Sessiz ortamda sohbet etmek	4	4	11	11	6	8	44	10,5
Çocukları izlemek	4	2	8	10	4	1	29	6,9
Su alanlarını izlemek	4	3	0	5	3	4	19	4,5
Müzik dinlemek	3	1	1	8	4	2	19	4,5
Piknik yapmak	0	5	4	1	5	3	18	4,3
Sessizliği dinlemek	2	0	3	4	2	7	18	4,3
Gürültüden uzak sessiz alanlarda kitap	3	5	2	1	1	4	16	3,8
Bisiklet sürmek	1	1	3	5	4	0	14	3,3
Yeni insanlarla tanışmak	2	5	0	3	1	0	11	2,6
Diğer	4	1	0	3	2	0	10	2,4

Ankete katılan bireylerin en yüksek değerde tercih ettikleri park - aktivite ilişkileri Çizelge 4.17' de sırasıyla verilmiş olup; yürüyüş yapma tercihleri - Harikalar Parkı, manzara izleme tercihleri - Seka Park, açık alanda spor fiziksel egzersiz yapma tercihleri - Anıt Park, sessiz ortamda sohbet etme tercihleri - Harikalar ve Cumhuriyet Parkı, çocukları izlemek - Cumhuriyet Parkı, su alanlarını izlemek - Cumhuriyet Parkı, müzik dinlemek - Cumhuriyet Parkı, piknik yapmak - Seka Park ve Doğukışla Parkı, sessizliği dinlemek - Demokrasi Parkı, gürültüden uzak sessiz alanlarda kitap okumak – Seka Park, bisiklet sürmek - Cumhuriyet Parkı, yeni insanlarla tanışmak - Seka Park şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Şekil 4.8. Ankete katılan katılımcılara pozitif duygular yaşatan aktivite tercihlerinin oransal dağılımı

Araştırmada kullanıcı profilinin park çeşitleri ile ilişkisine bakılmış ve sonuçları Şekil 4.8’ de verilmiştir. Kullanıcıların en çok tercih ettikleri seçenek ise %49,2 ile deniz olmuştur.

Şekil 4.9. Çalışma alanlarında yer alan Seka Park’ta yeşilin hakim olduğu bir görsel (Orijinal)

Şekil 4.10. Kocaeli Körfezi’nde deniz manzarasının hakim olduğu bir görsel (Orijinal)

Çizelge 4.18. Katılımcılara olumlu duygular yaşatan park özelliklerinin park çeşitleri ile ilişkisi

Olumlu Duygular Yaşatan Özellikler		Anıtpark	Sekapark	Harikalar	Cumhuriyet	Doğukışla	Demokrasi	p**
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Olumlu duygu yaşatan unsurlar	Su	7 (10) _b	20 (29)	22 (31,9) _a	7 (10,1) _b	15 (21,4)	27 (38,6)	0,000*
	Bitki	28 (40)	28 (40,6)	21 (30,4)	27 (39,1)	23 (32,9)	23 (32,9)	
	Toprak taş kaya	13(18,6) _a	10 (14,5)	4 (5,8)	8 (11,6)	2 (2,9) _b	5 (7,1)	
	Hayvanlar	16 (22,9)	3 (4,3) _b	2 (2,9)	11 (15,9)	18 (25,7) _a	7 (10)	
	Sanatsal objeler	4 (5,7) _b	4 (5,8) _b	19 (27,5) _a	10 (14,5)	9 (12,9)	7 (10)	
	Diğer	2 (2,9)	4 (5,8)	1 (1,4)	6 (8,7)	3 (4,3)	1 (1,4)	

Çizelge 4.18. Katılımcılara olumlu duygular yaşatan park özelliklerinin park çeşitleri ile ilişkisi (devam)

Alan tercihi	Kapalı alan	2 (2,9)	3 (4,3)	3 (4,5)	10 (14,5)	3 (4,3)	3 (4,3)	-
	Açık alan	51 (73,9)	54 (78,3)	57 (85,1)	42 (60,9)	55 (78,6)	59 (84,3)	
	Yarı açık alan	16 (23,2)	12 (17,4)	7 (10,4)	17 (24,6)	12 (17,1)	8 (11,4)	
Açık alanda kendinizi en iyi hissettiğiniz zemin	Su	2 (2,9)	9 (13,4)	4 (5,8)	3 (4,3)	6 (8,6)	10 (14,7)	0,066
	Toprak	27 (38,6)	13 (19,4)	17 (24,6)	15 (21,4)	15 (21,4)	19 (27,9)	
	Sert zemin	4 (5,7)	5 (7,5)	4 (5,8)	8 (11,4)	9 (12,9)	4 (5,9)	
	Çim	33 (47,1)	35 (52,2)	36 (52,2)	37 (52,9)	33 (47,1)	23 (33,8)	
	Ağaç çalı	4 (5,7)	5 (7,5)	8 (11,6)	7 (10)	7 (10)	12 (17,6)	
Kendinizi en iyi hissettiğiniz bitkisel alanlar	Ağaç çalı gölge birkileri	31 (44,9)	27 (39,1)	34 (49,3)	33 (47,8)	25 (36,8)	32 (46,4)	-
	Yenilebilen bitkiler	11 (15,9)	10 (14,5)	6 (8,7)	5 (7,2)	9 (13,2)	7 (10,1)	
	Kaya bitkileri	1 (1,4)	4 (5,8)	0 (0)	1 (1,4)	2 (2,9)	0 (0)	
	Su bitkileri	3 (4,3)	3 (4,3)	3 (4,3)	0 (0)	3 (4,4)	3 (4,3)	
	Çim bitkileri yer örtücüler	8 (11,6)	10 (14,5)	13 (18,8)	18 (26,1)	19 (27,9)	11 (15,9)	
	Çiçekli otsu bitkiler	15 (21,7)	15 (21,7)	13 (18,8)	12 (17,4)	10 (14,7)	16 (23,2)	
Kendinizi en iyi hissettiğiniz su alanları	Durgun su	33 (47,8)	21 (30)	38 (54,3)	24 (34,3)	28 (40)	30 (44,8)	0,006*
	Hareketli su	25 (36,2)	38 (54,3)	32 (45,7)	41 (58,6)	36 (51,4)	32 (47,8)	
	Akvaryum	11 (15,9) _a	11 (15,7) _a	0 (0) _b	5 (7,1)	6 (8,6)	5 (7,5)	

Çizelge 4.18. Katılımcılara olumlu duygular yaşatan park özelliklerinin park çeşitleri ile ilişkisi (devam)

Pozitif duygu yaşatan aktivite	Egzersiz yapma	15 (21,4)	12 (17,1)	4 (5,7)	3 (4,3)	12 (17,4)	14 (20,3)
	Yürüyüş yapma	17 (24,3)	13 (18,6)	20 (28,6)	10 (14,3)	19 (27,5)	15 (21,7)
	Manzara izleme	11 (15,7)	18 (25,7)	14 (20)	6 (8,6)	6 (8,7)	11 (15,9)
	Piknik yapma	0 (0)	5 (7,1)	4 (5,7)	1 (1,4)	5 (7,2)	3 (4,3)
	Su alanlarını izleme	4 (5,7)	3 (4,3)	0 (0)	5 (7,1)	3 (4,3)	4 (5,8)
	Sohbet etme	4 (5,7)	4 (5,7)	11 (15,7)	11 (15,7)	6 (8,7)	8 (11,6)
	Sessizliği dinleme	2 (2,9)	0 (0)	3 (4,3)	4 (5,7)	2 (2,9)	7 (10,1)
	Çocukları izleme	4 (5,7)	2 (2,9)	8 (11,4)	10 (14,3)	4 (5,8)	1 (1,4)
	Müzik dinleme	3 (4,3)	1 (1,4)	1 (1,4)	8 (11,4)	4 (5,8)	2 (2,9)
	Kitap okuma	3 (4,3)	5 (7,1)	2 (2,9)	1 (1,4)	1 (1,4)	4 (5,8)
	İnsanlarla tanışma	2 (2,9)	5 (7,1)	0 (0)	3 (4,3)	1 (1,4)	0 (0)
	Bisiklet sürme	1 (1,4)	1 (1,4)	3 (4,3)	5 (7,1)	4 (5,8)	0 (0)
	Diğer	4 (5,7)	1 (1,4)	0 (0)	3 (4,3)	2 (2,9)	0 (0)

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.18. incelendiğinde; olumlu duygu yaşatan unsurlar ile kendinizi en iyi hissettiğiniz su alanları bakımından değerlendirilmesi anlamlı farklılık gözlenmiştir. Harikalar Parkı'ndaki katılımcıların olumlu duygu yaşatan unsur olarak suyu belirtme oranı, Anıt Park ve Cumhuriyet Parkı'ndakilerden yüksektir. Anıt Park'taki katılımcıların olumlu duygu yaşatan unsur olarak taş, toprak kaya belirtme oranı, Doğukışla Parkı'ndakilerden yüksektir. Doğukışla Parkı'ndaki katılımcıların olumlu duygu yaşatan unsur olarak hayvanları belirtme oranı, Seka Park ve Harikalar Parkı'ndakilerden yüksektir. Harikalar Parkı'ndaki katılımcıların olumlu duygu yaşatan unsur olarak sanatsal objeleri belirtme oranı Anıt Park ve Seka Park'taki katılımcılardan daha

yüksektir. Anıt Park ve Seka Park'taki katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri su alanları olarak akvaryumu belirtme oranı Harikalar Parkı'ndakilerden yüksektir.

Çizelge 4.19. Katılımcı profili ile katılımcılara olumlu duygular yaşatan peyzaj öğeleri tercihleri arasındaki ilişki

		Olumlu duygular yaşatan peyzaj öğeleri						p**
		Su	Bitki	Toprak Taş Kaya	Hayvan	Sanatsal objeler	Diğer	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	57 (58,2)	92 (61,3)	23 (54,8)	37 (64,9)	32 (60,4)	11 (64,7)	0,920
	Erkek	41 (41,8)	58 (38,7)	19 (45,2)	20 (35,1)	21 (39,6)	6 (35,3)	
Yaş	18-24	49 (50) _b	54 (36) _b	22 (52,4)	44 (77,2) _a	27 (50,9)	7 (41,2)	0,000 *
	25-34	25 (25,5)	36 (24)	13 (31)	9 (15,8)	11 (20,8)	2 (11,8)	
	35-44	11 (11,2)	30 (20) _a	3 (7,1)	1 (1,8) _b	4 (7,5)	4 (23,5) _a	
	45-54	13 (13,3)	30 (20)	4 (9,5)	3 (5,3)	11 (20,8)	4 (23,5)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	10 (10,2)	17 (11,3)	3 (7,1)	5 (8,8)	6 (11,3)	2 (11,8)	0,325
	Lise	19 (19,4)	30 (20)	11 (26,2)	6 (10,5)	13 (24,5)	2 (11,8)	
	Önlisans	39 (39,8)	54 (36)	12 (28,6)	34 (59,6)	21 (39,6)	6 (35,3)	
	Lisans ve üstü	30 (30,6)	49 (32,7)	16 (38,1)	12 (21,1)	13 (24,5)	7 (41,2)	
Gelir durumu	<500TL	22 (24,2)	32 (23)	14 (35,9)	19 (38)	12 (24,5)	3 (18,8)	0,190
	501-1500TL	14 (15,4)	26 (18,7)	6 (15,4)	12 (24)	8 (16,3)	1 (6,3)	
	1501-2500TL	17 (18,7)	28 (20,1)	8 (20,5)	11 (22)	12 (24,5)	5 (31,3)	
	2501-5000TL	22 (24,2)	40 (28,8)	8 (20,5)	4 (8)	14 (28,6)	3 (18,8)	
	>5000TL	16 (17,6)	13 (9,4)	3 (7,7)	4 (8)	3 (6,1)	4 (25)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.19. incelendiğinde; olumlu duygular yaştan peyzaj öğelerinin cinsiyet, eğitim durumu ve gelir durumuna göre farklılık göstermediği; yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Yaşı 18-24 arasında olan katılımcıların olumlu duygular yaşatan peyzaj öğesi olarak hayvan belirtme oranı, bitki ve su belirtenlerden daha yüksektir. Yaşı 35-44 olan katılımcıların olumlu duygu yaşatan peyzaj öğesi olarak bitki belirtme oranı hayvan diyenlerin oranından yüksektir.

Çizelge 4.20. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri açık alan tercihleri arasındaki ilişki

		Katılımcıya kendini iyi hissettiren açık alan tercihleri			p**
		Kapalı alan	Açık alan	Yarı açık alan	
		N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	8 (33,3) _b	203 (63,8) _a	41 (56,9)	0,010*
	Erkek	16 (66,7)	115 (36,2)	31 (43,1)	
Yaş	18-24	10 (41,7)	149 (46,9)	43 (59,7)	0,032*
	25-34	3 (12,5)	73 (23)	20 (27,8)	
	35-44	5 (20,8) _a	44 (13,8)	3 (4,2) _b	
	45-54	6 (25)	52 (16,4)	6 (8,3)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	3 (12,5)	34 (10,7)	5 (6,9)	0,702
	Lise	7 (29,2)	61 (19,2)	12 (16,7)	
	Önlisans	7 (29,2)	130 (40,9)	30 (41,7)	
	Lisans ve üstü	7 (29,2)	93 (29,2)	25 (34,7)	
Gelir durumu	<500TL	5 (21,7)	74 (25,6)	24 (34,8)	0,463
	501-1500TL	7 (30,4)	46 (15,9)	12 (17,4)	
	1501-2500TL	4 (17,4)	61 (21,1)	14 (20,3)	
	2501-5000TL	4 (17,4)	72 (24,9)	15 (21,7)	
	>5000TL	3 (13)	36 (12,5)	4 (5,8)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.20. incelendiğinde; kendini iyi hissettiren alan görüşlerinin eğitim durumu ve gelir durumuna göre farklılık göstermediği; cinsiyet ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Kadın katılımcıların kendini iyi hissettiren alan olarak açık alanları gösterme oranı, kapalı alan diyenlerin oranından daha yüksektir. 35-44 yaş aralığındaki katılımcıların iyi hissettiren alan olarak kapalı alanları belirtme oranı, yarı açık alan belirtme oranından yüksektir.

Çizelge 4.21. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri zemin tercihleri arasındaki ilişki

		Açık alanlarda kendini en iyi hissettiğini zemin					p**
		Su	Toprak	Sert zemin	Çim	Ağaç çalı	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	21 (61,8)	60 (56,6)	13 (38,2) _b	129 (65,5) _a	29 (67,4) _a	0,030*
	Erkek	13 (38,2)	46 (43,4)	21 (61,8)	68 (34,5)	14 (32,6)	
Yaş	18-24	18 (52,9)	50 (47,2)	20 (58,8)	96 (48,7)	18 (41,9)	0,252
	25-34	7 (20,6)	25 (23,6)	8 (23,5)	50 (25,4)	6 (14)	
	35-44	7 (20,6)	14 (13,2)	1 (2,9)	20 (10,2)	9 (20,9)	
	45-54	2 (5,9)	17 (16)	5 (14,7)	31 (15,7)	10 (23,3)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	3 (8,8)	14 (13,2)	0 (0)	17 (8,6)	7 (16,3)	0,075
	Lise	12 (35,3)	18 (17)	5 (14,7)	38 (19,3)	9 (20,9)	
	Önlisans	8 (23,5)	48 (45,3)	19 (55,9)	75 (38,1)	16 (37,2)	
	Lisans ve üstü	11 (32,4)	26 (24,5)	10 (29,4)	67 (34)	11 (25,6)	
Gelir durumu	<500TL	11 (33,3)	31 (31,3)	7 (22,6)	42 (23,3)	9 (23,7)	0,799
	501-1500TL	3 (9,1)	15 (15,2)	6 (19,4)	36 (20)	7 (18,4)	
	1501-2500TL	6 (18,2)	21 (21,2)	7 (22,6)	37 (20,6)	10 (26,3)	
	2501-5000TL	11 (33,3)	18 (18,2)	6 (19,4)	46 (25,6)	9 (23,7)	
	>5000TL	2 (6,1)	14 (14,1)	5 (16,1)	19 (10,6)	3 (7,9)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.21. incelendiğinde; açık alanlarda en iyi hissettiren zemin görüşleri yaşa, eğitim durumuna ve gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermezken; cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kadın katılımcıların açık alanlarda en iyi hissettiren zemin olarak çim ve ağaç çalı belirtme oranı sert zemin diyenlerin oranından yüksektir.

Çizelge 4.22. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alanlar tercihleri arasındaki ilişki

		Kendinizi en iyi hissettiğiniz bitkisel alanlar						p**
		Ağaç çalı gölge birkileri	Yenilebilen bitkiler	Kaya bitkileri	Su bitkileri	Çim bitkileri yer örtücüler	Çiçekli otsu bitkiler	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	105 (57,7)	21 (43,8) _b	3 (37,5)	10 (66,7)	51 (64,6)	60 (74,1) _a	0,010*
	Erkek	77 (42,3)	27 (56,3)	5 (62,5)	5 (33,3)	28 (35,4)	21 (25,9)	
Yaş	18-24	81 (44,5)	28 (58,3)	5 (62,5)	10 (66,7)	32 (40,5)	44 (54,3)	-
	25-34	49 (26,9)	8 (16,7)	1 (12,5)	3 (20)	23 (29,1)	11 (13,6)	
	35-44	26 (14,3)	3 (6,3)	2 (25)	0 (0)	10 (12,7)	12 (14,8)	
	45-54	26 (14,3)	9 (18,8)	0 (0)	2 (13,3)	14 (17,7)	14 (17,3)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	18 (9,9)	5 (10,4)	0 (0)	0 (0)	5 (6,3)	15 (18,5)	-
	Lise	39 (21,4)	12 (25)	2 (25)	3 (20)	12 (15,2)	14 (17,3)	
	Önlisans	69 (37,9)	23 (47,9)	5 (62,5)	10 (66,7)	24 (30,4)	32 (39,5)	
	Lisans ve üstü	56 (30,8)	8 (16,7)	1 (12,5)	2 (13,3)	38 (48,1)	20 (24,7)	
Gelir durumu	<500TL	41 (24,4)	14 (32,6)	1 (12,5)	6 (40)	11 (14,7)	28 (38,9)	-
	501-1500TL	30 (17,9)	4 (9,3)	5 (62,5)	5 (33,3)	11 (14,7)	12 (16,7)	

Çizelge 4.22. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alanlar tercihleri arasındaki ilişki (devam)

	1501-2500TL	31 (18,5)	13 (30,2)	1 (12,5)	2 (13,3)	23 (30,7)	10 (13,9)
	2501-5000TL	40 (23,8)	8 (18,6)	1 (12,5)	2 (13,3)	23 (30,7)	16 (22,2)
	>5000TL	26 (15,5)	4 (9,3)	0 (0)	0 (0)	7 (9,3)	6 (8,3)

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.22. incelendiğinde; kendinizi en iyi hissettiğiniz bitkisel alan görüşlerinin yaş, eğitim durumu ve gelir durumuna göre farklılık göstermediği; cinsiyete göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Kadın katılımcıların kendilerini en iyi hissettiren bitkisel alan olarak çiçekli otsu bitkiler görüşünü belirtme oranı yenilebilen bitkiler oranından yüksektir.

Çizelge 4.23. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri su alanları tercihleri arasındaki ilişki

		Bu parkta kendinizi en iyi hissettiğiniz su alanı tercihi			p**
		Durgun su	Hareketli su	Akvaryum	
		N (%)	N (%)	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	117 (67,2) _a	120 (58,8) _a	14 (36,8) _b	0,002*
	Erkek	57 (32,8)	84 (41,2)	24 (63,2)	
Yaş	18-24	86 (49,4)	92 (45,1)	24 (63,2)	0,183
	25-34	45 (25,9)	46 (22,5)	6 (15,8)	
	35-44	18 (10,3)	28 (13,7)	6 (15,8)	
	45-54	25 (14,4)	38 (18,6)	2 (5,3)	
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	15 (8,6)	21 (10,3)	5 (13,2)	0,145
	Lise	37 (21,3)	39 (19,1)	6 (15,8)	
	Önlisans	60 (34,5)	86 (42,2)	21 (55,3)	
	Lisans ve üstü	62 (35,6)	58 (28,4)	6 (15,8)	

Çizelge 4.23. Katılımcı profili ile katılımcıların kendilerini en iyi hissettikleri su alanları tercihleri arasındaki ilişki (devam)

Gelir durumu	<500TL	38 (23)	51 (27,4)	13 (38,2)	0,066
	501-1500TL	26 (15,8)	32 (17,2)	9 (26,5)	
	1501-2500TL	45 (27,3)	30 (16,1)	7 (20,6)	
	2501-5000TL	38 (23)	50 (26,9)	3 (8,8)	
	>5000TL	18 (10,9)	23 (12,4)	2 (5,9)	

a,b: grupların yüzdeleri arasındaki farklılıkları gösterir (a=en yüksek yüzde).

*:p<0,05, **:Ki-kare testi

Çizelge 4.23. incelendiğinde; parkta kendinizi en iyi hissettiğiniz su alanı tercihi yaş, eğitim durumu ve gelir durumu değişkenine göre farklılık göstermezken; cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Kadın katılımcıların durgun su ve hareketli su alanını tercih etme oranı akvaryum oranından yüksektir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bir toplumun refah seviyesinin yüksek olması o toplumdaki bireylerin öz mutluluğuna bağlıdır. Modern çağda yoğun strese maruz kalan insanoğlunun günlük yaşamlarını kaliteli bir şekilde idame ettirmeleri için ruhsal ve bedensel restorasyonunun sağlanması önem arz etmektedir.

Yaşam sürerken bireyler her an çevresiyle etkileşim halindedir. Hal böyle olunca bireyin sahip olduğu kişisel huzurun ya da huzursuzluğunun ayna etkisi ile yakın çevresine yansması mümkündür. Bireylerin yaşam mücadeleleri esnasında günlük streslerinden uzaklaşmalarında mimari kavramlar zihni olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir.

Kentlerde yüksek yapıların içerisinde ve arasında kurgulanan yaşam tarzında yer alan bireyler için monotonluk kaçınılmazdır. Bu durum açık ve yeşil alanların planlanmasını, bu alanların en uygun aktivitelerle değerlendirilmesini gerektirmiştir (Hüsam 2020). Kentlerin planlanmasında ortaya çıkarılan yeşil alanların nöro mimari açıdan topluma katkısı yadsınmaz.

Araştırmaya konu olan nöro mimari kavramı ile bireylerin buldukları-yaşadıkları kentten ve rekreatif faaliyetleri için ziyaret ettikleri parklardaki fiziksel unsurlardan (görsel,işitsel,koku,tat vb.) ne derece etkilendiklerine yer verilmiştir. Bu kapsamda Kocaeli’de bulunan ve en sık kullanılan 6 adet park (1 adet kent - 5 adet semt) incelenmiştir. Bu sayısal veriler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Kocaeli’de bulunan parkları ziyaret eden bireylerin parklar genelinde cinsiyet dağılımında % 60,7 kadın kullanıcı gözlenirken, gözlenen erkek kullanıcı ise % 39,3’tür. Bu verilere göre parklar genelinde ankete katılan kadın katılımcıların erkeklere göre daha yüksek oranla yer aldıkları görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun "İstatistiklerle Kadın 2020" ile yayınladığı rapora göre, Türkiye nüfusunun yüzde 49,9’ unu kadınlar, yüzde 50,1’ ini erkekler oluşturmaktadır. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2019 yılında, Türkiye’de 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin oranı yüzde 45,7’ ye erişmiştir. Bu oran kadınlarda yüzde 28,7, erkeklerde yüzde 63,1’dir (TÜİK). Bu sonuca bakılarak parkları ziyaret eden kullanıcıların cinsiyet dağılımında kadınların erkeklere oranla çok olmasının sebebi, rapordaki istihdam değerleriyle

bağdaşmaktadır. Erkeklerin iş hayatlarından dolayı rekreatif faaliyetlere kadınlardan daha az fırsat bulduğu sonucuna varılmaktadır. Bu nedenle çalışma hayatında yer alan bireylerin nefes alabilmeleri adına, çalışma ortamı fiziksel koşullarında psikolojik ve nöro mimari kavramlarına uyan tasarımlara yer verilmelidir. Bu çalışma mekanlarında canlı yeşil dokuya, su yüzeylerine (su sesi), taşa, heykele (görsel unsur), vb. öğelere yer verilerek, doğayı iç mekanlara taşıyan tasarımlar tercih edilmelidir. Çalışma ortamından çıkan bireylerin evlerine ulaşma güzergahlarında açık ve yeşil alanlar oluşturulmalı, en azından yol manzarası seyri ile görsel etkiyle yeşil alanların ruha katkısının yakalandığı planlamalar yapılmalıdır.

- Parkları ziyaret eden kullanıcıların %40,5 değeri ile en fazla 18-24 yaş aralığında yer aldığı gözlenmektedir. Bir sonraki yüksek değer olan %23,1 ile 24-35 yaş aralığındaki katılımcılar bulunmaktadır. Yaş faktörü tasarımda önemli bir etken olup, planlamalarda tüm yaşlara hitap eden aktif, pasif mekan tasarımlarının tümüne yer verilmelidir. Aktif alanlarda daha çok çocuklar ve gençler yer almak isterken, pasif alanlar da yaşça büyük bireylere hitap etmektedir. Başka bir açıdan ise; genç bireyler de ağaç altında kitap okuyarak pasif bir eylem gerçekleştirebilir, ya da yaşça büyük bir birey de koşu parkurunda koşarak sporunu tamamlayabilir. Bu kişinin ruh haline göre değişkenlik gösterebilir.
- Katılımcıların eğitim durumları değerlendirildiğinde; en çok değer olan %40 ile önlisans, %24 ile lisans düzeyine sahip bireylerin parkları ziyaret ettiği gözlenmektedir. Parkları ziyaret eden bireylerin meslek dağılımlarında ise en çok %44,8 değeri ile öğrenci grubu yer almaktadır. Öğrenciler okullarından geriye kalan zamanlarını yeşil alanlarda arkadaşlarıyla geçirmeyi tercih etmektedir. Özellikle son yıllarda bu eğilim, öğrencilerin çimlerde oturup kahve içerken arkadaş gruplarıyla sohbet etme , ders çalışma, çevreyi gözleyerek resim çizme vb. popüler tercihleri arasında yer almaktadır.
- Aylık gelir oranlarına bakıldığında ise; %26,7 ile 500 TL'den az, %23,6 ile de 2501-5000 TL değeri gözlenmektedir. Anket yoluyla yapılan TÜİK 2019 yılını kapsayan 2020 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırmasına göre, 2019 yılında memurların da dahil olduğu, ücret ve maaş gelirleri, kişi başına yıllık 34 bin 286 TL ve bu tutara göre aylık 2 bin 853 TL olarak hesaplanmıştır (TÜİK). Ankete

katılan bireylerin %44,8' inin öğrenci meslek grubundan olması ve TÜİK verileri de gözetildiğinde aylık gelirin %26,7 ile 500 TL'den az olması ve % 23,6 ile 2501-5000 TL gelir aralığınının gözlenmesi mümkündür.

- Parkları ziyaret eden kullanıcıların otomobil sahiplikleri incelendiğinde; %65,5 değeri ile araç sahibi olmama, %34,5 ile de araç sahibi olma değerine ulaşılmaktadır. Bu durum ankete katılan meslek grubu ve buna bağlı olarak aylık gelirleriyle ilişkilendirildiğinde değerler doğru orantılı ilerlemektedir.
- Ankete katılan kişilerin 21 yıldan fazla süre %31,2 ile bu şehirde yaşadıkları sonucuna varılmaktadır. Katılımcıların %3,2' sini Kocaeli' de 21 yıldan fazla süredir ikamet edenler oluşturmaktadır. Konu olan parkların 5 tanesinin semt parkı olduğu göz önünde bulundurulduğunda parkları ziyaret edenlerin bu şehirde yaşama süreleri doğrusallık göstermektedir. Kent parkı olan Seka Park'a ise dışarıdan da ziyaretçiler gelmektedir.
- Ziyaretçiler alana %82,4 ile Kocaeli'den ulaşmaktadır. Ve bu alanlara %53,3 olan en yüksek değerle toplu taşıma ile ulaştıkları görülmektedir.
- Katılımcıların alana %41,7 değeri ile en çok 'her mevsimde' geldikleri, %41,4 değeri olan yaz aylarında da alanları en çok ziyaret ettikleri mevsim olarak seçtikleri gözlenmektedir. Güneş'in kendini gösterdiği yaz aylarında insanların yine en çok tercih ettikleri ziyaret alanları parklardır. Sonbahar ve kış mevsimlerinde de tercih edilebilmeleri adına, bu alanlarda kapalı alan-açık alan dengesi göz önünde tutularak dizaynlar yapılmalıdır. Böylelikle mevsimlerin geçişlerinde de görsel şölen oluşturan yaprak dökümleri, ya da çiçek açan taze sürgün veren bitkilerin gözlenmesi, bu bitkilerin etrafa yaydıkları güzel kokuların deneyimlenmesi bireylere pozitif duygu sağlayacaktır.
- Parkları kullanma sıklıklarında ise; %35,5 ile 'yılda 3-4 kez' olduğu, %32,6 ile de 'ayda 3-4 kez' olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Kullanıcıların hayat standartlarındaki rutinliklerini bertaraf edebilmeleri adına, bu monotonluk duygusunu kıran tasarımlara yer vererek, mekanların ziyaretçilerde merak uyandırması hedef alınmalıdır. Ziyaretçilerin mekanları tercih etme sebeplerinin çoğaltılması gözetilmelidir. Mekanla bağ kuran kişiler, farklı etkinlikleri görme isteğiyle alan ziyaretini artırarak sosyalleşecek ve günlük streslerinden arınacaktır. Bu da parklarda yer verilebilecek sanatsal etkinliklerle (resim, müzik,

kitap okuma günleri vb.), grup sporlarıyla (yoga, yürüyüş, pilates vb.), yöresel ürünlerin satışı gibi faaliyetlerle sağlanabilir.

- Kullanıcıların Kocaeli kent kimliğini belirleme sorusuna yönelik ortaya çıkan en yüksek değer; %59,8 ile 'sanayi kenti' olduğu sonucuna varılmaktadır. Parkların bulunduğu Kocaeli İli'nde 2019 verilerine göre; 14 adet Organize Sanayi Bölgesi, 5 adet Teknopark ve 2 adet Serbest Bölge yer almaktadır (URL 10). Konum bakımından Avrasya üzerinde bilinen tüm ticaret yollarının güzergahında yer alan Kocaeli, lojistik bakımdan ciddi bir avantaja sahiptir. Sanayi bölgelerindeki imalatçılar da bu avantajlardan yararlanmak adına Kocaeli İli'ni tercih etmektedir.

Bunlara ek olarak sanayi kenti değerini takip eden en yüksek 4 değer aşağıya doğru sıralanışı; %11,3 ile 'karmaşık kent', %7,5 ile yeşil kent, %7 ile kıyı kenti, %5,8 ile kirli kent şeklindedir. Bu sonuca göre; Kocaeli'nin sanayi kenti görüntüsünü kıran tasarımlar oluşturulabilir. Bu da tüm il genelinde bireyler tarafından efektif bir şekilde kullanılabilir **aktif yeşil alan** miktarının artırılmasıyla mümkündür. Kişi başına düşen aktif yeşil alanlar hesaplanırken kriterlere uyularak doğru sayısal verilere ulaşılmalı ve bu veri doğrultusunda planlamalar yapılmalıdır. Tasarımlarda öncelikle yöreye has bitkiler gözlenmeli ve yöreye uygun bitkilerin adapte olma hızı ile yeşil alan dokusu çoğaltılarak estetik ve işlevsel yeşil alanlar konuşlandırılmalıdır.

- Ziyaretçilerin kent bütününe manzara açısından beğeni durumlarında %54,2 ile 'beğeniyorum' seçeneğini tercih ettikleri gözlenmektedir. Kocaeli İli'nin çevresini saran dağlar, ovalar, platolar, akarsular, göller, iklim ve bitki örtüsü gibi coğrafi elementlerin bütününe kent yapısı ile entegre olması nedeni ile kent, kullanıcıların çoğunluğu tarafından görsel açıdan bütünüyle beğenilmekte sonucuna varılmaktadır. Bu sonuca bakılarak, kentin manzara hakimiyetine sahip olan alanlarında manzara seyir terasları ve manzara seyir kuleleri inşa edilmelidir.
- Ziyaretçilerin kent bütününe koku açısından beğeni durumlarında %45,5 ile 'beğenmiyorum' seçeneğini tercih ettikleri, kentteki sanayi bölgelerinin sayısı ve kent nüfus yoğunluğu, bu yoğunluğa bağlı araç egzoz emisyon gazları ve konutların iklimlendirme için kullanmış oldukları sistemlerden açığa çıkan ve tüm bunların hava kirliliğine doğrudan veya dolaylı etki etmesiyle, kent; ankete katılan

kullanıcıların çoğunluğu tarafından koku açısından beğenilmemektedir. Bu soruna öneri olarak, kötü kokuya sebep olan sanayi alanlarının şehirden uzaklaştırılması, taşınması mümkün olmayan sanayi unsurlarının da en iyi ihtimalle filtre sistemlerinin iyileştirilme çalışmaları artırılmalıdır. Denizi ve havayı kirleten sanayi yapılarına, deniz ve karayolu trafiğine alternatif olarak daha temiz ve kazalara yönelik oranların daha düşük olduğu demir yolu trafiğinin çoğaltılması sağlanmalıdır.

- Ziyaretçilerin kent bütününe işitsel açıdan beğeni durumlarında %40,3 ile 'beğenmiyorum' seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. Kent transit geçişte şehirler arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Bu nedenle kent, trafik ve trafiğe bağlı, sanayi alanlarının oluşturmuş olduğu gürültü kaynaklarına maruz kalmaktadır. Bu olumsuz sonuca yönelik geliştirilebilecek öneri ise; Kocaeli İli'ndeki Doğu-Batı yönünde yer alan E 5 karayoluna düşen araç miktarını azaltmaya yönelik alternatif çevre yolları planlamaktır. Bir başka seçenek de yer altı karayolu ağının geliştirilmesidir. Böylelikle şehirdeki kullanıcıların dağ ve deniz arasında denize erişimi kolaylaşacak, trafik sorunu çözülecek, şimdiki mevcut yol yerini yeşil alanlara devredecek, şehir daha organik bir görüntüye sahip olacaktır. Gürültü sorunlarıyla baş edebilmenin diğer bir yolu da; bitkisel perdeleme sistemi ile toz ve gürültü kaynakları ile yerleşim yerleri ve sosyal alanlar arasında tampon bir yeşil bant ya da yeşil koridorlar oluşturmaktır. Bu bitki perdeleriyle kötü kokuların giderilmesi de sağlanabilir.
- Kullanıcılara kentin gün boyu yaşattığı duygular %38,5 ile pozitif duygular, %28 ile nötr, %22,7 ile de negatif duygular yönündedir. Kent genelinde pozitif duygu yaşatan unsurların içinde %49,2 ile deniz seçeneğinin, %16,8 ile kent içindeki her türlü yeşil alanlar seçeneğinin, %9,8 ile parklar seçeneğinin tercih edildiği gözlenmektedir. Denizin insan psikolojisi üzerindeki etkilerinin olumlu sonuçlarından biri de denizin ortaya çıkardığı yoğunluğun bir tür hayranlık ve şaşkınlık uyandırmasıdır. Bununla birlikte içimizde uyandırdığı duygular ruhumuza pozitif duygular katarak beynimizde meditasyona neden olmaktadır. Kocaeli İli'nin 12 ilçesi bulunmakta olup tüm ilçelerinin denize kıyısı bulunmaktadır. Kent deniz bakımından oldukça kullanışlı sahil bantlarına sahip olup, bunlara ek olarak denizin bulunduğu mekanlar etap etap birleştirilmeli,

kesintisiz bisiklet ve sahil yolları ile kullanıcılar denizle daha işlevsel buluşturulmalıdır. Su açık yeşil alanlarda en etkili peyzaj öğelerindedir. Bu nedenle tasarımlar kentte bulunan deniz göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. Mekanlar denize göre konuşlandırılmalıdır.

- Park genelinde pozitif duygu yaşatan peyzaj öğelerinde %36 ile bitki, %23,5 ile su, %13,7 ile hayvanlar, % 12,7 ile sanatsal objeler yer almaktadır.
- Ankete katılan katılımcıların parklardaki peyzaj öğelerinden en çok bitki seçeneğini tercih ettiği görülmektedir. Bireylerin gölge altında dinlenme, dinginliğe erişme istekleri göz önünde bulundurulduğunda, kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alan tercihleri ise ağaç, çalı ve gölge bitkileri olduğu görülmüştür.
- Kullanıcıların alan tercihleri sırasıyla; %77,1 ile açık alan, %17,4 ile yarı açık alan, %4,1 ile kapalı alanlar yer almaktadır. Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri zemin tercihleri sırasıyla; %47,8 ile çim, %25,4 ile toprak, %10,4 ile ağaç-çalı, %8,2 su, %8,2 ile sert zeminler yer almaktadır. Kadın katılımcıların açık alanlarda en iyi hissettiren zemin olarak çim ve ağaç çalı belirtme oranı sert zemin diyenlerin oranından yüksektir. Kadın katılımcıların kendilerini çim dokusunda daha rahat hissettikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Çim yüzeylerin bulunduğu alanlar bitkilerle desteklenerek kullanım amaçlarına göre park tasarımlarında kitle boşluk etkisi oluşturulmalı ve kullanıcıların çim dokusuyla buluşturulması sağlanmalıdır.
- Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri bitkisel alan tercihleri sırasıyla; %44,1 ağaç-çalı-gölge bitkileri, %16,6 çiçekli otsu bitkiler, %19,1 ile çim bitkileri-yer örtücüler, %11,6 yenebilen bitkiler olduğu görülmektedir.
- Kullanıcıların kendilerini en iyi hissettikleri su yüzey tercihlerinde sırasıyla %49 ile hareketli su, %41,6 ile durgun su, %9,4 ile akvaryum sonucuna ulaşılmaktadır.
- Ziyaretçilerin pozitif duygular yaşatan aktivite tercihlerinde en yüksek 4 değer sırasıyla; % 22,5 ile yürüyüş yapmak, %15,8 ile manzara izlemek, %14,4 ile fiziksel egzersiz yapmak, % 10,5 ile sessiz ortamda sohbet etmek yer almaktadır. Kentte yapılabilecek en etkili aktivitelerin sportif ve kültürel faaliyetlerin ilk sırada olduğu görülmüştür. Bireylerin sportif faaliyetler ile hem beden sağlığı hem zihin sağlığı iyi yönde gelişim göstermektedir. Açık ve yeşil alanlarda kültür fizik

alanlarına, koşu parkurlarına vb. kısacası spor yapacakları mekanlara fazlaca yer verilmelidir.

- Yaşı 18-24 arasında olan katılımcıların olumlu duygular yaşatan peyzaj ögesi olarak hayvan belirtme oranı, bitki ve su belirtenlerden daha yüksektir. Yaşı 35-44 olan katılımcıların olumlu duygu yaşatan peyzaj ögesi olarak bitki belirtme oranı hayvan diyenlerin oranından yüksektir. Genç bireylerin hayvanlara olan ilgisinin yaşı daha yüksek olan bireylere göre daha fazla olduğu sonucuna varılmaktadır.
- Kadın katılımcıların kendilerini en iyi hissettiren bitkisel alan olarak çiçekli otsu bitkiler görüşünü belirtme oranı yenilebilen bitkiler oranından yüksektir. Kadınların çiçeklere olan hassasiyeti göz önünde bulundurulduğunda, çiçekli ortamlarda bulunmak renk kavramının ortaya çıkmasıyla birlikte gözlem yapan kişinin zihninde olumlu etkilere sebep olur.

Toplumların huzurlu olmasında en önemli etkenler arasında bireysel mutluluk yer almaktadır. Bu nedenle her bir bireyin mutluluğu ayna etkisi ile gruplara, gruplardan halka sirayet etmektedir. Kentlerin planlanmasında mimari kavramların bireylere olumlu geri dönüşler sağlayabilmesi adına, tüm tasarımların nöroloji, psikoloji dahilinde değerlendirilmeleri ve bu kavramlar dahilinde mekanlar planlanmalı, tasarımlar oluşturulmalıdır. Böylelikle insanların refah düzeylerine olumlu katkı yapan tasarımlar toplumun daha iyiye gitmesine sebep olacaktır.

Nöro mimari ve psiloloji kavramları baz alınarak yapılacak tasarımlarda çevre duyarlılığına olan hassasiyet bilinci de vurgulanmış olup, algıda seçicilikle kişilerin daha küçük yaşta çevre bilinci ile gelişmelerine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Aksoy, Y., Akpınar, A. 2011. Yeşil Alanların Kullanımı ve Yeşil alan Gereksinimi Üzerine Bir Araştırma İstanbul İli Fatih İlçesi Örneği 2011 İstanbul Ticaret Üniversitesi Dergisi, Yıl 10, Sayı 20, s.81-96

Aydemir, S. 2004. Planning and Design Urban Areas

Bıçak, Aydoğdu, S. 2019. Yeşil Alanların ve Fiziksel Aktivitenin Kentli Nüfusun Mutluluğu Üzerindeki Etkisi, *Yüksek Lisans Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Bornioli, A. 2018. The Influence of city centre environments on the affective walking experience, *Bristol for the degree of Doctor of Philosophy*, University of the West England.

Boyacı, E. 2010. Ülkemizde Kent Parkı İşlevlerini Belirleyen Etmenler, *Yüksek Lisans Tezi*

Bruch, S. P. 2006. Environmental Equity of Lansing's Urban Park Policy, Michigan State University Department

Cai, T., Choong L., Huynh, K. Comparisson of Los Angeles and Fresno's Relationship with Asthma and Green Space, Department of Family Medicine and Public Health, University of California, San Diego.

Çelikyay, S. H. 2017. Kamusal Alanların Mekânsal Organizasyonu.

Onsekiz, D. 2009. Melikgazi İlçesinde Parkların Sınıflandırılması ve Kullanım Varlığı Analizi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı: 27 Yıl: 2009/2 (95-124s), Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Eraslan, Ş. 2008. Yeşil Alanların Kentsel Alan Değerine Etkisinin Estetik, Ekonomik Ve Sosyolojik Açıdan Analizi: Isparta Çayboyu Mevki Örneği, *Yüksek Lisans Tezi*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Erdoğan, Ö. 2019. Açık ve Yeşil Alanların Kullanıcı ve Çevre Açısından İrdelenmesi Yahya Kemal Parkı Örneği, *Yüksek Lisans Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Hüsam, A. 2020. Açık Yeşil Alanların Peyzaj Mimarlığı Açısından İncelenmesi: Karabük Kent Merkezi Örneği, *Yüksek Lisans Tezi*, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.

Kısak, E. 2021. Kentsel Mekanda Açık Yeşil Alanların Çevre Kalitesi Açısından Değerlendirilmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Mohamed, F. S. S. 2020. Biophilic Design Impact on Healthcare Facilities Interior Design in Egypt, *Journal of Design Sciences and Applied Arts*.

Önen, E. 2015. Kentsel Açık-Yeşil Alan Stratejilerinin Belirlenmesi: Güzelbahçe (İzmir) İlçesi Örneği, *Doktora Tezi*

Özdemir, A. 2009. Katılımcı Kent Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü: Ankara Kent Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, Sayı: 1, Issn: 1302-7085, Sayfa: 144-153

Özgüner, H. 2004. Doğal Peyzajın İnsanların Psikolojik ve Fiziksel Sağlığı Üzerine Etkileri Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, Sayı: 2, Yıl: 2004, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 97-107

Öztürk, B. 2004. Kentsel Açık Ve Yeşil Alan Sistemi Olusturulması: Kayseri Kent Bütünü Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Özyavuz, M. 2016. Kentsel Açık Ve Yeşil Alanların Kent Sağlığı Üzerine Etkileri

Tosun, E. 2007. Tekirdağ İli Çorlu İlçesi Açık Ve Yeşil Alanların Saptanması Üzerine Bir Araştırma, *Yüksek Lisans Tezi*, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Tekirdağ, 125 S.

Yakınlar, N. 2020. Algısal Duyu Karakteristikleri Kapsamında Kentsel Yeşil Alanların Beden Sağlığı Restorasyonu Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

URL 1: Doygun, H. 2017. Açık ve Yeşil Alanların Kent Yaşamındaki Yeri: Biyoçeşitlilik: <https://www.plantdergisi.com/prof-dr-hakan-doygun/acik-ve-yesil-alanlarin-kent-yasamindaki-yeri-biyolojik-cesitlilik.html> adresinden alındı.

URL 2: Anonim. [Nöro mimari, çevrenin beyin üzerindeki gücünü / neurosciences | Psikoloji, felsefe ve yaşam hakkında düşünme. \(sainte-anastasio.org\)](https://www.sainte-anastasio.org/neurosciences/psikoloji-felsefe-ve-yasam-hakkinda-dusunme) adresinden alındı.

URL 3: Anonim. Tasarımın İnsan Psikolojisi Üzerindeki Etkileri [Tasarımın İnsan Psikolojisi Üzerindeki Etkileri \(icmimarlikdergisi.com\)](http://icmimarlikdergisi.com) adresinden alındı.

URL 4: Anonim. [Yeşil alanların akıl sağlığı üzerindeki olumlu etkisi kalıcıymış - Aşk \(milliyet.com.tr\)](http://milliyet.com.tr) adresinden alındı.

URL 5: Anonim. [Genel Bilgiler \(ktb.gov.tr\)](http://ktb.gov.tr) adresinden alındı.

URL 6: Anonim. [Neuroscience & Evidence-Based Design | NeuroLandscape](http://NeuroLandscape) adresinden alındı.

URL 7: Diler, G. 2013. Toplu Konut ve Kentlerdeki Yeşil Dokunun İnsan Psikolojisi ile Etkileşimi [Toplu Konut ve Kentlerdeki Yeşil Dokunun İnsan Psikolojisi ile Etkileşimi \(ekoyapidergisi.org\)](http://ekoyapidergisi.org) adresinden alındı.

URL 8: Yurdakul, F, C. Mimarlıkta Estetik Algı ve İnsan Nörolojisinin Etkisi [Mimarlıkta Estetik Algı ve İnsan Nörolojisinin Etkisi – Yapı Dergisi \(yapidergisi.com\)](http://yapidergisi.com) adresinden alındı.

URL 9: Anonim. [Nöro-Mimari ile Şehir Planlaması \(sirazduvari.com\)](http://sirazduvari.com) adresinden alındı.

URL 10: Anonim. <https://kosano.org.tr/rakamlarla-kocaeli/> adresinden alındı.

EKLER

EK 1 Anket Formu

ANKET FORMU

Bu anket Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Tuba Akman'ın "Kent İçi Açık Yeşil Alanların İnsan Psikolojisi Üzerine Etkileri ve Nöro – Mimarî Açısından Değerlendirilmesi: Kocaeli Örneği" konulu Yüksek Lisans Tezi İçin Hazırlanmıştır.

GENEL PROFİL BELİRLEMEYE YÖNELİK SORULAR

1. Şu anda içinde bulunduğunuz parkın adını

yazınız.....

2. Cinsiyetiniz: a) Kadın b) Erkek

3. Yaşınız: a) 18 Yaş altı b) 18-24 c) 25-34 d) 35-44 e) 45-54 f) 55 Yaş üzeri

4. Medeni durumunuz: a) Evli b) Bekar c) Boşanmış

5. Çocuk sahipliği durumunuz: a) Yok b) 1-2 çocuk c) 3-4 çocuk d) 5 ve daha fazla

6. Eğitim durumunuz: a) Okur/ Yazar değil b) İlkokul c) Ortaokul d) Lise e) Önlisans f) Lisans g) Lisansüstü

7. Mesleğiniz: a) Öğrenci b) Kamu çalışanı c) Emekli d) İşsiz e) İşçi f) Serbest Meslek g) Çiftçi h) Ev Hanımı e) Diğer

8. Aylık geliriniz: a) 500 TL'den az b) 501-1000 TL c) 001-1500 TL d) 1501-2000 TL e) 2001-2500 TL f) 2501-5000 TL g) 5001'den fazla

9. Özel otomobil (araç) sahipliği durumunuz: a) Var b) Yok

10. Ne kadar süredir bu şehirde yaşıyor / bulunuyorsunuz?

a) 1 yıldan az. b) 2 -5 yıl c) 6-10 yıl d) 11-20 yıl e) 21 yıldan fazla f) Diğer.....

11. Bu alana nereden geliyorsunuz (İl – İlçe olarak belirtiniz) İl : ..... İlçe (İl Kocaeli ise):.....

12. Bu alana ulaşım şekliniz nedir? a) Toplu taşıma b) Yürüyerek c) Özel araçla d) Deniz ulaşımı ile e) Diğer.....

13. Bu alana en çok hangi mevsimde geliyorsunuz? a) İlkbahar b) Sonbahar c) Yaz d) Kış

14. Bu alana geliş sıklığınız nedir? a) Her gün b) Haftada 3-4 kez c) Ayda 3-4 kez d) Yılda 3-4 kez e) Diğer.....

15. Bu alanda ne kadar zaman geçiriyorsunuz? a) 1 saatten az b) 1-3 saat c) 4-5 saat d) 6 saatten fazla e) Bir gün

16. Bu alana haftanın hangi günlerinde gelmeyi tercih ediyorsunuz? .....

17. Bu alana kimlerle gelmeyi tercih ediyorsunuz? a) Aile b) Arkadaş c) Yalnız d) Diğer.....

KENT PEYZAJI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ BELİRLEMEYE YÖNELİK SORULAR

18. Sizce Kocaeli kent kimliği aşağıdakilerden hangisidir? (Tek seçenek tercih edilecek)

a) Sanayi Kenti b) Kıyı Kenti c) Tarihi Kent d) Yeşil Kent e) Beton Kent f) Kirli Kent g) Transit Kent h) Düzenli Kent i) Karmaşık Kent j) Kültür Kenti k) Turizm Kenti l) Diğer.....

19. Bu kenti bütünüyle görsel (manzara) açıdan beğenme durumunuz nedir?

- a) Hiç Beğenmiyorum   b) Beğenmiyorum   c) Fikrim Yok   d) Beğeniyorum   e) Çok Beğeniyorum

20. Bu kenti bütünüyle koku açısından beğenme durumunuz nedir?

- a) Hiç Beğenmiyorum   b) Beğenmiyorum   c) Fikrim Yok   d) Beğeniyorum   e) Çok Beğeniyorum

21. Bu kenti bütünüyle işitsel (ses/gürültü) açıdan beğenme durumunuz nedir?

- a) Hiç Beğenmiyorum   b) Beğenmiyorum   c) Fikrim Yok   d) Beğeniyorum   e) Çok Beğeniyorum

22. Bu kent size genel anlamda gün boyu ne tip duygular yaşatmaktadır?

- a) Pozitif duygular (dinçlik, güvende olma, huzur, neşe, konfor, mutluluk, rahatlık, sağlıklı olma, sevgi doluluk...vb)
b) Negatif duygular (yorgunluk, güvende olmama, huzursuzluk, kaygılı olma, konforsuzluk, mutsuzluk, rahatsızlık, sağlıksızlık, nefret, agresiflik, korku...vb)
c) Hiçbir duygu hissettirmiyor
d) Diğer....

23. Bu kentte size pozitif duygular yaşatan en etkili kent unsuru nedir?

- a) Deniz   b) Parklar   c) Tarihi alanlar   d) Konut alanları   e) Kentin silüeti   f) Kent içindeki her türlü yeşil alanlar
g) Sanayi tesisleri   h) Ulaşım ağı (karayolu-demiryolu)   i) Her türlü yapılar   j) Diğer.....

24. Bu kentte size pozitif duygular yaşatan en etkili aktivite nedir?

- a) Okul/İşe gitmek   b) Spor ve kültürel faaliyetler   c) Deniz yolculuğu   d) Çeşitli rekreasyonel faaliyetler
e) Araba kullanmak   f) Toplu taşıma araçları ile seyahat   g) Parklara gitmek   h) Alışveriş   i) Diğer.....

25. Bu kentte size olumsuz duygular yaşatan peyzaj unsurları nelerdir, belirtiniz.

.....

KENT İÇİ AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN KULLANICI PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ KONULU SORULAR

26. Bu parkta hissettiğiniz duygu sıfatları nelerdir (Olumlu - Olumsuz toplamda 5 tercihinizi belirleyiniz)

Olumlu duygu sıfatları		Olumsuz duygu sıfatları	
	Dinçlik		Yorgunluk
	Güvende olma		Güvende olmama
	Huzur/sakinlik		Huzursuzluk/Kaygı
	Neşe/Mutluluk		Mutsuzluk
	Konfor/ Rahatlık		Konforsuzluk/ Rahatsızlık
	Sağlık		Sağlıksızlık
	Sevgi doluluk		Nefret
	Stressizlik		Agresiflik
	Enerjik		Korku
	Diğer(?).....		Hiçbir duygu hissetmiyorum

27. Bu parkta aşağıdakilerden hangileri size olumlu duygular yaşatmaktadır? (İlk 5 tercihinizi belirtiniz)

Koku	İşitme	Tatma	Dokunma	Görme
Ağaç, çalı ve çiçek kokusu	Çeşitli Kuş-böcek-arı-kelebek vb sesi	Parktaki yenebilen bitkileri (yaprak-meyve vb) tatma	Parktaki insanlarla iletişim kurmak	Çeşitli kuş-böcek-kelebek görmek
Tıbbi - aromatik bitkikokusu	Bitki sesi	Parktaki içilebilen suyu tatma	Hayvana dokunma	Çeşitli meyveler görmek
Çim kokusu	Hayvan sesi	Tıbbi ve aromatik bitkileri tatma	Toprağa/Taşa dokunma	Çeşitli çiçekler görmek
Toprak kokusu	Su sesi		Bitkiye dokunma/sarılm a	Su görmek

	Temiz hava kokusu	İnsan/Çocuk sesi		Rüzgarı hissetmek	Gün ışığı görmek
				Sıcağı-soğuğu hissetmek	Hayvanları görmek
				Gün ışığını hissetmek	Bitkileri görmek
				Suya dokunma	Toprak/taş/kaya görmek
	Diğer(?)..... ...	Diğer(?).....	Diğer(?).....	Diğer(?)..... ...	Diğer(?)..... ...

28. Bu parktaki peyzaj öğelerinden hangisi size olumlu duygular yaşatmaktadır ?

- a) Su   b) Bitki   c) Toprak/Taş/Kaya   d) Hayvanlar   e) Sanatsal Objeler   f) Diğer.....

29. Bu parkta daha çok kapalı alanda mı açık alanda mı bulunmak/görmek kendinizi iyi hissettiriyor?

- a) Kapalı alan   b) Açık alan   c) Yarı açık alan   d) Diğer.....

30. Açık alanlarda kendinizi en iyi hissettiğiniz zemin nedir?

- a) Su   b) Toprak   c) Sert Zemin (Beton, parke taş, blok taş, adım taşı, kayrak, traverten vb.)   d) Çim
e) Ağaç- çalı

31. Kendinizi en iyi hissettiğiniz bitkisel alanlar hangisidir?

- a) Ağaç- çalı/gölge bitkileri   b) Yenebilen bitkiler   c) Kaya bitkileri   d) Su bitkileri   e) Çim
bitkileri/Yerörtücüler
f) Çiçekli otsu bitkiler

32. Bu parkta kendinizi en iyi hissettiğiniz su alanları için tercihiniz nedir?

- a) Durgun su (havuz, göl, gölet, süs havuzu, biyolojik gölet vb.)
b) Hareketli su (şelale, dere, akarsu, fiskiye, su perdesi, kaskatlı havuz vb.)
c) Akvaryum

33. Bu parkta size pozitif duygular yaşatan aktivite nedir?

- a) Açık alanda spor-fiziksel egzersiz yapmak   b) Yürüyüş yapmak   c) Manzara izlemek   d) Piknik yapmak   e) Su alanlarını izlemek
f) Sessiz ortamda sohbet etmek   g) Sessizliği dinlemek   h) Çocukları izlemek   i) Müzik dinlemek
j) Gürültüden uzak, sessiz alanlarda kitap okumak   j) Yeni insanlarla tanışmak   k) Bisiklet sürmek
l) Diğer.....

34. Bu parkta kendinizi daha iyi hissedebileceğiniz hangi donatı alanlarının olmasını tercih edersiniz?(İlk beş tercihinizi belirtiniz)

	Ağaç altında oturma alanı	Müzik dinleme alanı (Açık-Kapalı)
	Aktar	Sağlıklı beslenme ve bilgilendirme alanları
	Bitki yetiştirme alanı (Hobi Bahçesi)/ seralar	Sergi alanı
	Bisiklet parkuru	Satış birimleri
	Bitki gösteri alanları	Su alanları/Su gösterileri
	Dinlenme alanı	Su kenarı oturma-dinlenme alanları
	Eğitim salonları	Meyve bahçesi
	Engelsiz çocuk parkları	Açık-Kapalı sinema salonu/alanı
	Yaşlılar için düzenlenmiş oyun-dinlenme alanları	Toplanma alanı/Meydan
	Kondisyon alanları / Spor alanları	Toplu meditasyon alanı (psikolojik hastalıklar-bağımlılıklar)
	İbadet alanı	Yağmur barınağı
	İnternet erişimi ve şarj noktası	Konser alanları
	Kedi/köpek tuvaleti	Kapalı /Açık Otoparklar
	Temiz açık ve kapalı alanlar	Çok çeşitli ve her yaş grubunu kapsayan etkinlik alanları
	Yeteri kadar yeşil alan	Tuvalet
	Doğru ve düzenli ynlendirme levhaları	Su içi ve kıyısı etkinlik alanları

	Açık/Kapalı yeme-içme mekanları		Sigara alanı
	Depo		Bebek bakım odası
	Diğer(?).....		

35. Bu parkta size olumsuz duygular yaşatan peyzaj unsurları nelerdir, belirtiniz.

.....

